

OBČNI ZBOR ZVEZE PEDAGOŠKIH DRUŠTEV LRS

Kakšen je bil razvoj, kakšno je sedanje stanje in kakšne so perspektive pedagoške znanosti na Slovenskem

Zveza pedagoških društev Slovenije je sklicala 4. oktobra v Ljubljani svoj redni občni zbor. Občni zbor je odprl njegov predsednik dr. Vlado Schmidt, nato pa ga je vodilo izvoljeno delovno predsedstvo: Gustav Šilih, Venceslav Winkler in France Ostanek. Občnemu zboru je prisostvovalo 36 izmed 42 izvoljenih zastopnikov pedagoških društev in večje število poslušalcev.

Dnevni red je obsegal referat dr. Vlada Schmidta: Povejnost razvoja, sedanje stanje in perspektive pedagoške znanosti na Slovenskem, referat dr. Leona Zlebnika, referat Vladimirja Cvetka: Problemi šolske prakse ob uveljavljanju šolske reforme, nato pa še poročilo odbornikov Zveze pedagoških društev, volitve in sklepe.

Teoretično globino sta dala občnemu zboru referata o pedagoški znanosti in kritiki, praktične napotke pa je posredovala razprava o šolski praksi.

Dr. Schmidt je v svojem, z različnih strani osvetljenem referatu najprej govoril o nalogah, ki jih je moral v povojni dobi izpolniti slovenska pedagoška skupnost glede na čisto nove pogoje otroka in šole v socialistični državi.

»Najvažnejša naloga pedagogov po osvojitvi je bila, razviti na naših tleh socialistično pedagogiko, to je pedagogiko, ki se bo smiselno vključevala v prizadevanja za nastajanje socialistične družbe, ki bo prispevala k smotrom socializma. Ta naloga je seveda aktualna še danes, spremenili pa se je način, kako jo rešujemo, in spremenila se je tehnost

manjkljivosti je omenil tudi zastopstvo naloge tehnike pedagoškega dela.

»O vzgojnih smotrih in vsebinah — kakšnega človeka hočemo vzgojiti — smo se v glavnem že sporazumeli; nismo pa kdovekak napredovali v spoznanjih, kako naj to dosežemo. Na ta vprašanja, ki so postajala vse bolj pereča, pa z dedukcijo ni bilo več mogoče odgovorjati.«

Ta spoznanja pomanjkljivosti so privedla pedagogiko v novo, bolj plodno razdobje za uveljavljanje induktivnih raziskovalnih metod, ki se je v jugoslovanskem merilu začelo hitro razvijati nekako od leta 1953 dalje. Omenil je zamisel empiričnega proučevanja pedagoških pojavov, predvsem tako imenovano metodo osebne izkušnje (ki pa ima lahko tudi svoje posebne pomanjkljivosti).

»Naslednji problem, ki ga zlasti v sedanjem položaju ne smemo zanemariti, je naš odnos do dedukcije in do buržoazne pedagogike. Lahko bi se namreč zgodilo — in se že dogaja! — da bi sprito sedanjega poučarja empiričnega raziskovanja prišli dedukcija zanemarjati ali jo celo odklanjati. Tega se bomo lahko obvarovali, če bomo imeli pred očmi, da dedukcija sledi ko prej omogoča našo pedagogiko koriščenje z zgodovinskim materializmom, s teorijo našega socialističnega družbenega razvoja in z marksistično spoznavno teorijo, da nam vedno le tri izjeme pridobivanja deduktivnih pedagoških spoznanj. Lahko bi se celo zgodilo, da bi se za ekstremnim poudarjanjem induk-

v tej smeri metodološko nepoporečno ugotavljanje njenih empiričnih temeljev, pri čemer ne moremo pogrčati sodelovanja praktikov, neposrednih usmerjevalcev vzgojnega procesa. Pa četudi bi pedagoško teorijo še tako razvili, bi to k uspešnemu izvajanju šolske reforme ne prispevalo dovolj, dokler bi je praktiki ne mogli ustvarjalno uporabljati.«

Ze v stari Jugoslaviji so razvijali pedagoško teorijo in izboljševali šolsko delo učitelji, ki so reševali šolske probleme, ki so jih poznali iz svoje prakse. »Danes nečemo nič drugega, samo da bolj množično in na višji metodološki ravni.«

VPRAŠANJE NEOBJEKTIVNE KRITIKE

Za njim je govoril dr. Leon Zlebnik. Kot koreferent je razvijal misli ob posebnem pojavu zadnjega časa, o negativnem ocenjevanju slovenske pedagoške znanosti.

Najprej je nanizal vrsto primerov, iz katerih se vidi, da je povojni razvoj napredne pedagoške misli naletel na mnogo ovir. Tem objektivnim težavam pa so se v zadnjih letih pridružil nekatera večja nasprotovanja, napačna gledanja, predvsem pa subjektivistična ocenjevanja pedagoške teorije, kar ima na uspešnejši razvoj pedagogike negativen vpliv. Vsaka kritika je nujna in je potrebna, toda kritika mora temeljiti na objektivnih dejstvih, pokazati resnične napake in nakazovati novo, boljše pot.

Kot konkretni primer neobjektivne kritike je navajal članke, ki so v letošnjem letu izhajali v »Naših razgledih«. Članke je referent natančno analiziral in pokazal na mnogi primerih neobjektivno pачenje dejstev in namerno pristansko ocenjevanje naše pedagoške teorije in prakse. Takšno ocenjevanje ima namen, da demobilizira pedagoške delavce, in zavaja javno mnenje; posebno danes lahko izredno kvarno vpliva, zlasti če časopis informira svoje bralce samo enostransko.

PROBLEMI ŠOLSKE PRAKSE

Tovariš Vladimir Cvetko je govoril o problemih, ki nastajajo v šolski praksi ob uveljavljanju šolske reforme.

Najprej je navajal predpode, ki so se pred sprejetjem zakona o šolstvu pojavljali. To so bojazni, da bo raven znanja padla, da bodo najboljši in najbolj talentirani učenci zastopstveni, da bo učenje tujih jezikov doživelo neuspeh itd. Danes pa poznamo že mnogo pojavov, iz katerih se da sklepati, da reformirana šola že uspeva, četudi ne manjka formalnih gledanj na reformo. Za uresničevanje duha reforme bo treba še znatno poglobiti spoznavanje družbenih osnov, odnosov med vzgojitelji, izobraževalnim in vzgojnim delom, stanjem in družbenimi čimiliteli.

Nato je referent navajal konkretne podatke o tem, kako se je že začelo uveljavljati reformno življenje, kakšna so mnenja učiteljev, ugotovitve inšpektorjev in kakšen je potek pouka nekaterih predmetov v nižjih razredih osnovne šole.

BOGATA IDEJNA RAZPRAVA

V popoldanski razpravi so mnogi delegati še dopolnjevali ugotovitve referentov s posebnimi predlogi, ugotovitvam in napotili za delo.

Janez Tomšič je navajal primere bogatega sodelovanja učiteljev praktikov za raziskovalno delo, dr. Stanko Gogala je navajal pri uporabi induktivne metode tudi njene pomonike, analizo, sintezo in primerjalno metodo. Opozoril je, da so tudi izkušnje nadpovprečnih učiteljev bogatilo našo teorijo in prakso. Tov. Ziga Kimovec je razpravljal o tem, da je postala vzgoja važen družbeni problem, zato tudi ni slučajno, da je prihajalo na pedagoškem polju tudi do zaostrovanj. Pedagogika se je le premalo spoznavala z družbenimi in ekonomskimi zakonitostmi. V preloženih časih ima družba najrazličnejše naloge in mora reševati mnoge probleme, zato se zaradi takšnih velikih nalog ne more dovolj posvetiti ocenjevanju vseh teoretičnih dognanj pedagogike. Ker pa je vzgoja tudi neposredna skrb družbe, lahko neobjektivna kritika pedagoškega dela z ustvarjanjem napačnih mnenj družbeno in ekonomsko škoduje.

Nato so govorili Ela Peroci o pomembnosti revije »Mladi svet«, ki ji grozi ukinitve, Ivan

Andoljšek o odnosih, ki so še vedno negativni in ovirajo znanstveno delo, in Vlado Majhen.

Tov. Vlado Majhen je v svoji razpravi nanizal več aktualnih problemov. Najprej je govoril o odnosu med šolsko pedagogiko, pisano pedagogiko in živim širokem pedagoškim delovanju. V socialistični družbi se močno pozna tudi pedagoški vpliv v družbenem upravljanju, kjer se nabira bogata problematika. Sistem izobraževanja ni samo šolski sistem, temveč prerašča v široko družbeno-vzgojno problematiko, zato postaja šolska pedagogika preozka.

Nato je govoril o enotnosti gledanja na šolsko reformo, o veliki aktivnosti kadrov, ki pa še niso dovolj povezani in so preveč izolirani, pokazal je na veliko važnost povezave teorije s prakso in prakse s teorijo in na povezanost pedagogike z drugimi panogami znanosti.

O pedagoški teoriji je gov. Majhen dejal, da je bila po vojni pravilno idejno usmerjena, ni se pa razvila v idejno gibljivo prosvetnih delavcev. Na njen razvoj je predvsem vplivalo naše aktivno družbeno življenje. Pokazal je na vzroke napadov na razvoj pedagoške znanosti in razvil nekaj predlogov za prihodnje delo pedagoških društev.

Tov. Gustav Šilih je opozoril na veliko vrednost danes nekoliko preveč opuščenega individualnega študija, dr. Gogala pa na problem psihološkega in pedagoškega usposabljanja učnega osebja.

POROČILA IZVRŠNEGA ODBORA

Predsednik Zveze pedagoških društev dr. Vlado Schmidt je najprej poročal o delu pedagoških društev. Najaktivnejše je bilo Pedagoško društvo v Mariboru, ki je razen kolektivnega razvilo dobro tudi individualno delo. Člani so napisali več knjig (Ivo Jančič: Risanje; Albert Zerjav: Metodika zgodovinskega pouka; Gustav Šilih: Naš otrok ni več otrok; pripravljena je tudi knjiga istega avtorja: Učna načela naše šole). Društvo je organiziralo redna mesečna predavanja za izobraževanje učiteljev, dajalo predavatelje za različne izobraževalne skupine in društva in skrbelo za pisanje članov.

Pedagoško društvo v Ljubljani je predvsem znatno povečalo in uredilo Centralno pedagoško knjižnico. Društvo v Novem mestu je s pomočjo svojih članov raziskalo socialne razmere osnovnošolskih učencev v svojem okraju, pripravilo pa je tudi gradivo za priročnik o demoznanstvu. Društvi v Celju in Kranju svojega poročila nista poslali.

Izvršni odbor je sodeloval z Zvezo pedagoških društev FLRJ. Pripravili so več referatov, predlagali so jim več izboljšav in poslali organizacijske predloge in predloge za razne uredbe.

Zveza društev bo morala dati več pomoči šibkejšim društvom in pomagati mlajšim učiteljem pri študiju teorije. Izdala bo Učbenik za občo pedagogiko in priročnike za učitelje, ki jih zaradi novih konceptov še ni bilo mogoče izdati. Zvezi Društev FLRJ bo izvršni svet tudi svetoval, naj izvede posvetovanje pedagogov Jugoslavije, naj organizira kolektiv za proučevanje in izdajo zgodovine šolstva in pedagoške narodov Jugoslavije in naj oskrbi in izda prevode metodološke literature, ki bo namenjena praktičnim učiteljem.

Nato so se poročali Marica Dekleva o stanju in problemih Sodobne pedagogike, tov. Venceslav Winkler o založniškem delu in Janez Tomšič o denarnem poslovanju.

Po krajši razpravi o poslovanju Zveze društev v preteklem poslovnem letu in vsebinskem posnetku predlogov za sklepe, ki jih bo oblikovala posebna komisija, je dobil odbor soglasno zaupnico. Nato so delegati izvolili novi plenarni odbor in novi izvršni odbor s predsednikom dr. Vladom Schmidtom na čelu.

* Vse referate, ki so bili prebrani na občnem zboru, poročila in diskusijo s sklepi bo objavila prihodnja številka Sodobne pedagogike, na kar posebej opozarjamo vse svoje naročnike, saj bodo s tem dobili bogat material za svoj strokovni študij. (Opomba uredništva.)

Studijski program in šolska reforma

Plenarni sestanek Zdrženja učiteljev in profesorjev Slovenije

Dne 29. septembra je Zdrženje učiteljev in profesorjev Slovenije sklicalo plenarni sestanek. Sestanek je sklical republiški odbor zaradi važnosti prihodnjega programa društev prosvetnih delavcev. Sestanku so poleg članov vseh okrajev prisostvovali tudi mnogi gosti: član izvršnega komiteja CK ZKS dr. Jože Potrč, predsednik Sveta za šolstvo LRS Vlado Majhen, sekretar Ludvik Gabrovšek, tajnik Zdrženja učiteljev in profesorjev Jugoslavije Nedeljko Savič, član tajništva republiškega sveta Zveze sindikatov Ivo Tavčar in drugi.

Plenarni sestanek je odprl podpredsednik Zdrženja Miroslav Ravbar.

posebno program ZKJ, vsebujejo tako dragoceno vsebino, kakršno le redko najdemo v naši zgodovini. Analiza naše družbene stvarnosti in politična analiza svetovnega položaja je v programu osvetljena s stališč naprednih socialističnih koncepcij, zato nam mora biti Program sploh osnova za naše delovanje in za razvoj našega napredka.

Sekretar Sveta za šolstvo Ludvik Gabrovšek je pojasnil udeležencem bistvene značilnosti zakona o šolstvu. Govoril je o nujnosti, da prosvetni delavci do podrobnosti poznajo zakon, ga pojasnjujejo pri svojem družbenem delovanju in uporabljajo pri svojem praktičnem

iz zaostalega šolstva že h končnemu smotrom življenjskega izobraževanja. Tudi to nas sili v močnejše združevanje. Navajati boljše organizacijske oblike od individualnega študija do ožje povezave z različnimi družbenimi čimiliteli. V pouk je treba vnašati duha reforme. Vsebine programa je treba življenjsko vključevati v pouk posameznih predmetov in uveljaviti čimboljše metode.

Ivo Tavčar je govoril o potrebi večje povezave med proizvajalci in prosvetnimi delavci in o povezavi s sindikalnimi organizacijami sindikalnih svetov in raznih strokovnih združenj.

V razpravi so člani plenarnega sklenili, da bodo poskrbeli za dobro organizacijo študija. Program ZKJ naj študirajo pro-

»Prepričali smo se, da spada načelo dvojezičnosti k tistim načelom, ki najbolj rešujejo problem in sožitje nacionalnih manjšin z večinskim narodom pod določenimi pogoji... To je načelo, ki omogoča, da se otroci ne glede na narodno pripadnost že v najzgodnejši mladosti uče strpnosti in medsebojnega prijateljstva, ki ne temelji na kvalitetah narodnostne pripadnosti, ampak na osnovnih kvalitetah človeka in človeških odnosov med ljudmi kot sodelavci in sodelavci za enake, oziroma podobne ideje in cilje, ki so prav gotovo na Koroškem popolnoma enaki tako za pripadnike avstrijske kakor za pripadnike slovenske narodnosti, čim se eliminira problem meja, problem teritorialne pripadnosti področja k eni ali drugi državi tvorbi, čim se eliminira neenakopravnost med narodi.«

(Boris Kraigher)

Tudi v organizacijah prosvetnih delavcev je osrednja naloga študij ideoloških in strokovnih vprašanj. O pomembnosti študija je govoril dr. Jože Potrč. V svojih izjavah je prikazal politični položaj doma in po svetu in je v tej zvezi poudaril veliko potrebo po splošnem in posebnem študiju. Brez poznavanja družbenih gibanj, ekonomskih, gospodarskih in družbenih zakonitosti ne moremo uspešno opravljati nobenega vzgojnega dela. Materiali VII. kongresa,

svetni delavci skupno z udeleženci študija raznih družbeno-političnih organizacij na terenu. Strokovni študij pa naj prilagodi svoje organizacijske oblike svojim razmeram. Udeleženci bodo prenesli misli o poglobljenem študijskem delu na podružnice in okrajne odbore. Tam se bodo posvetovali o ustreznih načrtih in o primernih izvedbi teh nalog. Ob priliki občinskih občinskih zborov pa bodo člani društev tudi sprejeli ustrezne sklepe,

SPET PREGANJANJA NAD KOROŠKIMI SLOVENCMI

Dne 22. septembra je izdal koroški deželni glavni odlok, s katerim je ukinil dvojezično šolstvo.

Sovinstični elementi so po dobrih desetih letih prišli na Koroškem do polne veljave. Po koroških občinah najrazličnejši oblastniki z nasiljem in grožnjami prete slovenskemu prebivalstvu in zahtevajo od ljudi, naj podpišejo odjavnice, s katerimi se odrekaajo slovenskega pouka. Z ogorčenjem sprejemajo koroški Slovenci to novo fašistično gonjo. Velika protestna zborovanja po nekaterih krajih, posebno pa veličastni protestni sestanek v celovškem Delavskem domu, na katerem je proti ukinitvi dvojezičnega šolstva protestiralo nad 800 staršev, je odjeknil daleč preko avstrijskih meja. Delegacija koroških Slovencev je po sestanku Wedeniga v Celovcu in mu izročila soglasno sprejeto resolucijo, v kateri zahtevajo koroški Slovenci preklic odloka o ukinitvi dvojezičnega šol in spoštovanje odredb državne pogodbe.

Predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS tovariš Boris Kraigher je v razgovoru z glavnim urednikom Radia Ljubljana Dragom Seligerjem dne 3. oktobra izpovedal misli, ki navdajajo ob tem naše prebivalstvo. Upamo, da se bo koristno sožitje med nami in prebivalstvom na Koroškem obnovilo z likvidacijo šovinstičnih pojavov in z okrepitevijo humanih socialnih in socialističnih odnosov.

problemov, ki jih je bilo in ki jih je treba reševati v zvezi z omenjeno nalogo.

Najvažnejša naloga, ki jo je bilo treba najprej rešiti kot po-ko za uspešno reševanje vseh ostalih, je bila torej ideološka. Preusmeritev naše pedagogike. Postaviti smo jo morali na materialistične temelje. To je bilo potrebno, ker se je spreminjala družbena stvarnost in je bilo treba v skladu z njo spreminjati pedagogiko.«

Seveda je bila to dolgotrajna pot, ki je zadevala na mnoge subjektivne in objektivne težave. Ta proces se tudi danes ni in ne more biti zaključen. Vendar pa je znatno napredoval, predvsem pa se je pedagogika znanost na teoretičnem področju uspešno razvila. Med pridobitvami je posebno poudaril naslednjo.

»Glavna pridobitev je pač ta, da idealistični in našim družbenim potrebam nasprotujoča stališča, vsaj v načelnih pedagoških vprašanjih danes pri nas niso več mogoča, ne da bi bila od večine pedagogov spoznana in odklonjena kot zaostala stališča.«

Nato navaja referat razne pomanjkljivosti, med njimi pomanjkljivost deduktivne metodološke usmerjenosti, zanemarjanje tako imenovane progresivne pedagoške tradicije, preveč zastopavanje praktičnega in že večkrat ugotovljeno podcenjevanje otroka v vzgojnem procesu. Med takimi po-

ktivnega pedagoškega raziskovanja skrivalo odklanjanje družbenih in idejnih temeljev socialistične pedagogike! Empirijo je treba prijeti z idejno in družbeno prečiščeno dedukcijo. Sicer dobimo namesto sociologije sociografijo, namesto zgodovine pozitivistično kronologijo in namesto pedagoške teorije praktičistične nasvete za učno in vzgojno tehniko.«

Nato je dr. Schmidt podrobneje opredelil odnos socialistične pedagogike do buržoazne pedagogike in utemeljil poimenovanje našega pedagoškega gibanja s pravilnim izrazom socializma, nato pa je razpravljal o pedagoški kot znanosti.

V zadnjem delu svoje razprave je dr. Schmidt nanizal nekaj akcijskih nalog za bližnjo prihodnost. Za osrednjo nalogo šteje ustvarjanje čim boljših pogojev za znanstveno delo, organizacijsko in finančno pomoč in večjo publiciteto strokovnega in javnega tiska.

»S takim delom, ki bi dajalo naši pedagogiki izkustveno gradivo — in v tem je njegov osrednji smisel — bi Zveza pedagoških društev tudi tehno prispevala k izvajanju šolske reforme, ker bi se z njim učitelstvo usposabljal za analizo lastne prakse, za spoznavanje svoje delovnega področja. Res je, da zahteva izvajanje šolske reforme višjo raven naše pedagoške znanosti. Res je, da je važen pogoj razvoja

PEDAGOŠKI CENTER pri SS LRS obvešča upravitelja osnovnih šol ter ravnateljev srednjih in srednjih strokovnih šol, da ima na zalogi brošuro Venceslava Winklerja SOLSKI ODBORI. Z novim šolskim letom bodo volitve v šolske odbore. Vse učne osebe kakor tudi vsi člani šolskih odborov naj bi se temeljito seznanili z nalogami družbenega upravljanja v šolstvu, zato bi bilo prav, da dobi vsak brošuro v roke. Ni dovolj, da ima šola samo en izvod v knjižnici.

Razpošiljanje posameznih izvodov stane toliko kot brošura sama, zato bi bilo dobro, da bi ObLO ali OLO naročili skupno toliko izvodov, kolikor jih potrebujejo na svojem območju.

Izšel je »PRIROČNIK ZA VZGOJITELJE«. To je pri nas prva knjiga, ki obravnava delo v domovih. Kdorkoli se bavi z vzgojo mladine, bi moral poznati tudi to področje vzgojnega dela, zato bi morala biti knjiga v vsaki učiteljski knjižnici. — Knjiga obsega 76 strani in stane 200 dinarjev.

PEDAGOŠKO DRUŠTVO LJUBLJANA obvešča svoje člane in vse učne osebe, da je CENTRALNA PEDAGOŠKA KNJIŽNICA na Pedagoškem centru v Ljubljani, Poljanska cesta 28, drugo nadstropje, urejena in ODPRTA VSAK PONEDELJEK IN ČETRTEK OD 15. DO 18. URE.

Karel Kos:

Vloga strokovnih šol v današnji stvarnosti

Z naglim razvojem vseh gospodarskih dejavnosti in vse večjim razvijanjem novih proizvodnih sil ter z napredkom v razvoju vseh sodobnih družbenih služb so se v povojnem obdobju odprle delovne možnosti za raznovrstne dejavnosti.

Na našem ozemlju imamo široko mrežo strokovnih šol za razne poklice in za razne dejavnosti. Posebno skrb smo posvetili šolam industrijskega in vajenskega tipa. Tako imamo danes široko mrežo strokovnih šol, v katere se lahko vključijo mladi, ki imajo željo po praktičnem poklicu. Vsek dan beremo v naših dnevnikih časopisih nešteto objav za sprejem v to ali ono industrijsko šolo, prav tako vabijo vajence v razne poklice obrti. Čeprav veliko mladih konča redno osemletno šolsko obveznost, mnogi uspešno, nekateri neuspešno, je še vedno vraščanje, ali bodo v industrijske šole polno zaposleni in ali bodo vajenske šole imele dovolj naraščajoč, ki je potreben za uspešen razvoj naše industrije ali obrti.

Zdi se, da se starši dokaj težko odločajo za šolo oziroma poklice, ki ga bodo izbrali svojemu otroku.

Iz letošnjih vpisov se vidi, da so zelo privlačne gimnazije in srednje strokovne šole, posebno tehnične smeri. V vseh takšnih šolah je vpis presegel za trikrat ali celo štirikrat. Mnogo premalo mladih se usmerilo v šole, kjer se pripravljajo za poklicno delo, in sicer za kvalificirane delavce. In vendar v teh šolah, pa naj bi industrijskih ali vajenskih, že v treh letih učenja usposobijo mladino ali mladinko za praktično delo v industriji oziroma obrti. Imamo šole industrijskega tipa oziroma šole s praktičnim poukom, kjer je praktično delo organizirano vodi ga poseben učitelj praktičnega dela in ves pouk poteka po posebnih učnih načrtih. Povezanost ročnega dela in teorije ter smotnost pri praktičnem delu je ena glavnih prednosti tega šolstva, saj vzgaja kvalificirane delavce. Toda kljub temu nam učenci — absolutni osemletki (ali nižji gimnazijci) manjkajo. Verjetno nas še vedno motijo stari predsodki do teh šol ali pa tudi upravičeno, da te šole še nimajo pravega družbenega mesta v celotnem našem šolskem sistemu.

Pri pripravah na reformo šolstva smo seveda upoštevali tudi strokovno šolstvo. Obata pa šol (industrijski in vajenski) bomo približali, in sicer tako, da bomo v obeh izboljšali tisto, kar je še pomanjkljivo, predvsem v vajenskem šolstvu pouk praktičnega dela. Prav tako se bomo morali odločiti, da bomo za izhodne šolanje povsod vzeli uspešno dokončano osemletko; to bo tudi v prihodnje eden glavnih pogojev za vpis. Osnovno znanje je eden glavnih pogojev za uspešno napredovanje in najboljša priprava za življenje. Zato se bodo v vseh šolah večale zahteve in se pri nobenem poklicu ne moremo več zadovoljevati samo z znanjem pismenosti, kakor je bila to nekoč edina zahteva. Prav tako se ne moremo vrniti na preživele metode v poučevanju praktičnega dela, kjer je vajenec ali učenec samo poslušal mošta ali inštruktorja, manjkala pa mu je vsaka teoretična osnova. Te metode so od človeka zahtevale le omejene sposobnosti in omejeno znanje. V našem vzgojno-izobraževalnem sistemu pa vzgajamo mladino za prihodnji

poklic ne samo za ročnost, temveč hočemo oblikovati človeka v osebnost in ga navažati k samostojnosti, ustvarjalnosti ter odločnosti.

Ce nam uspe, da iz dosedanjih nižjih strokovnih šol napravimo šole, višje od osemletke, kjer bodo nadaljevali učenje, ne pa ponavljali isto učno snov, se bo tudi odprla pot vsem dobrim in sposobnim absolventom k nadaljnjemu izpopolnjevanju. Učenci bodo lahko, če bo potrebno, nadaljevali šolanje v kakšni višji šoli.

Glede šolanja, ki odpira našim mladim široke možnosti, se bodo gotovo zavzele vse šole, da bodo njihovi absolventi postali dobri kvalificirani delavci ali pa nadaljevali šolanje v tehnični šoli. Prvi tako staršem in šolskim odborom ne bo smelo biti vseeno, če na primer ne bo noben absolvent omenjene šole mogel nadaljevati šolanja, čeprav čuti nagajenost ali sposobnost za tehnični poklic.

Mnoge stvari moramo še urediti, da bomo pravilno rešili naše šolstvo. Seveda vsa sami šolniki ne bodo zmogli in tudi prosvetni organi ne. Potrebna bo tudi moralna pomoč pri delu. Predvsem bomo morali posvetiti skrb do svojih otrok, ki se še pripravljajo na osemletkah za vstop v naslednjo stopnjo šolstva.

Ta skrb in pomoč naj bi bila v tem, da bodo osemletno obvezno šolo zares tudi uspešno dovršili. Kajti le taka mladina, ki bo pokazala sposobnost že v osemletni šoli, bo imela v prihodnje mnogo lažje delo v strokovnih šolah in mnogo večje možnosti do nadaljnjega napredovanja v stroki oziroma poklicu. Tudi samo strokovno delo jim bo šlo lažje od rok. Istočasno pa jim bo odprta pot še do drugih, prav tako rednih šol, ki dajejo višjo kvalifikacijo. Zares škoda bi bilo, če bi ta ali oni mladinec zaradi svoje ali zaradi malomarnosti staršev zamudil priložnost, ki mu jo daje naša družba z novim sistemom šolstva.

Ko torej stopamo v novo obdobje našega šolstva in ko tako rekoč rušimo osnovne postavke podedovanega in zastarelega šolskega sistema, izginjajo s tem tudi zastareli pojmi, da se na primer od tiste, ki se usposablja za ključničarja, mizarja, krojača, čevljarja in še za mnoge druge poklice, intelektualno manj zahteva kot pa od onega, ki gre v kakšno drugo šolo. Ker takšno mnenje še prevladuje med našimi starši kakor tudi med ustanovami, ki zaposlujejo vajence, moramo se enkrat poudariti, da je takšno opredeljevanje poklicnega dela zmotno.

Prav posebno se z razvojem naše industrije, torej istočasno s hitrejšim tehničnim razvojem, kvalificirani delavci ne bo mogel pogrešati širše splošne in strokovne izobrazbe, do katere ima ne le kot proizvajalec, temveč tudi kot upravitelj v socializmu vrhu tega potrebo in pravico.

Strokovno šolstvo si prizadeva, da s svojim teoretičnim in deloma praktičnim poukom usposobi mladino tako, da se bo poklicnega dela lotila z razumevanjem in ustvarjalno silo ter da bo zanj izobrazbeno pripravljena. Tako bo mogla sodobno tehniko spremljati v njenem naglem razvoju in revolucioniranju. To pa pomeni, da se mora mladi rod predvsem že v sami strokovni šoli in še pozneje nenehno učiti.

Zato enkrat za vselej prenehajmo razvrščati poklice po osnovni izobrazbi in vztrajaj-

mo, da je uspešno zaključena osemletna šola obvezna minimalna izobrazba in osnova za nadaljevanje šolanja oziroma izobraževanja kvalificiranih delavcev, kmetijskih proizvajalcev ter ostalih strokovnih delavcev, ki so potrebni našemu gospodarstvu in ostalim službam v sodobni organizaciji socialistične družbe.

Ugotavljanje znanja iz kemije pri učencih v obvezni šoli

...redovalne konference ne bi smele biti mašinirja, iz katere drdajo rafali številki, ki kosijo mlade generacije...

(Dr. I. Segula: Pomen psih. opazovanja otroka za vzgojno delo.)

V preteklem šolskem letu sem postavil četrtinske konference med drugimi tudi naslednje vprašanje: Kako bi najlažje pokazal svoje znanje iz kemije?

Vemo, da je za učenca najlažja oblika preverjanja njegovega znanja (vključno spretnosti in privlačnosti) ustno izpraševanje, medtem ko je pismena naloga zanj lažje razlogov zahtevnejša. Pri kemiji bi mogli dodati še tretjo, najzahtevnejšo obliko ugotavljanja znanja, spretnosti in privlačnosti sploh: učenec bi moral pokazati svoje znanje tudi tako, da bi napravil določene stopnje primerne eksperimente iz obravnavane učne snovi.

Pričakovali bi — v zvezi z uvodoma navedenim vprašanjem — da se bo večina učencev odločila za najlažjo pot: za ustno izpraševanje. Iz rezultatov ankete pa sledi, da se je prav za ustno izpraševanje opredelilo najmanj dijakov. Rezultati ankete so bili:

18% se je opredelilo za ustno izpraševanje,

23% se je opredelilo za preverjanje znanja s eksperimenti,

59% se je opredelilo za mesečne pismene kontrole naloge.

Iz pravkar navedene odstotne opredelitve učencev za posamezne oblike ugotavljanja njihovega znanja pa moremo povzeti več nespornih sklepov:

1. Večini učencev se zdijo sedanj način ustnega izpraševanja (v tem primeru 82%) nezadosten in zoprt. Sledi, da si tudi učenci v tem pogledu želijo bistvene reforme, čeprav je ustno reproduciranje kako učne snovi najlažja pot za doseg pozitivne ocene.

2. Skoraj četrtina učencev se je opredelila za preverjanje znanja s eksperimenti, čeprav je to najzahtevnejša oblika za ugotavljanje njihovega znanja iz kemije. Svoje želje so izrazili v tem pogledu tako-le:

— predlagal bi, da bi delali za oceno polkuse;

— svoje znanje iz kemije bi najlažje pokazala s eksperimenti;

— če bolje pa bi bilo, da bi delali sami polkuse;

— dobro bi bilo, če bi tudi mi delali polkuse in bi nas tako ocenjevali;

— najlažje bi pokazal svoje znanje pri kemiji tako, da bi naredil polkuse sam.

3. Večina (več kot polovica) pa se je opredelila za pismene mesečne kontrole naloge, ki sem jih v preteklem šolskem letu uvedel; te naloge so imele že značaj nekakih projektiranih testov. Oglejmo si nekatere u-

Pod tem naslovom je dne 14. aprila 1958 v 7. številki Prosvetnega delavca izšel članek, ki ga sedaj nadaljujemo. Ta članek je obravnaval težko stanje otrok z govornimi hibanji in motnjami in delo logopedov — slušatelj Višje pedagoške šole v Ljubljani. Le-ti so dovršili svojo prakso na devetih osnovnih šolah mesta Ljubljane ter na osemletki in pomožni šoli v Kranju. Vsek slušatelj je popolnoma samostojno organiziral svoj logopedični oddelk na dodeljeni šoli in delal v njem vse leto po šest ur tedensko. Ker so se predavanja na Višji pedagoški šoli zaključila 31. maja, je poslal upravitelja te šole na vse omenjene osnovne šole vprašalno polo, ki je vsebovala štiri vprašanja, in sicer: 1. Kaj menite o delu slušatelja-logopeda na Vaši šoli? a) v organizacijskem pogledu, b) glede njegove vestnosti in točnosti? 2. Kako se čuti vpliv logopedovega dela v razredih? 3. Posebne pripombe upravitelja ali učiteljskega kolektiva, ki niso omenjene v prvih dveh vprašanjih. 4. Stejete za potrebno (nujno, zelo nujno, ne potrebno), da se uvede logopedsko delo v vse osnovne šole Slovenije? — Vprašala polna ni bila poslana na pomožno šolo v Kranj, ker je to posebno šola in ker je upravitelj te šole sama slušateljica logopedije na VPS in je s tem odgovor o potrebi tega dela na takih šolah že podan.

Izpolnjen vprašalno polo so nam vrnila vsa upravitelstva anketiranih šol. Bilo bi sicer zanimivo, kaj so menila o delu logopedov, toda ker to ni namen tega članka, naj se omejimo samo na 2., 3. in 4. vprašanje.

Na vprašanje »Kako se čuti vpliv logopedovega dela v razredih?« so bili odgovori takile:

— Osnovna šola Vič: V razredih so se vidni uspehi pri prizadevanjih učencev, kar se opaža pri njihovi lepši in jasnejši izgovorjavi. O. š. Vadvica: Deloma se opaža vidno izboljšanje. O. š. Ledina: Po izjavi razredničark se je delo logopeda občutno poznalo, posebno pri lažjih primerih. Razumljivo je, da je potrebno v hujših primerih več časa, kot ga je bilo sicer na razpolago. O. š. Frana Levstika: Izjave razrednikov o uspehu so pohvalne. Učenci-logopati so dobili večjo samozavest. Seveda je uspeh odvisen tudi od stopnje govorne napake. O. š. Bežigrad: Vpliv njenega dela v razredih se je čutil tako, da so pri pouku v nižjih razredih postopoma izginjale govorne motnje učencev. Večina od njih govori sedaj lepo in pravilno; pri drugih učencih pa se je posrežilo omiliti govorne napake. O. š. Prule: Tudi pri tem zelo kratkotrajnem in nerednem delu se čuti v lažjih primerih nepravilnih izgovorjav izboljšanje. Za težje primere pa je bilo premalo časa. Osemletka Kranj: Pri učencih z manjšimi govornimi napakami je že opaziti izboljšanje, jecavci so deloma postali že samozavestni. O. š. Spodnja Šiška: Razredničarke prisostvujejo po potrebi pouku oziroma jim je dala tovarišica logopedinja napotke za nadaljevanje in utrjevanje svojega dela. O. š. Ježica: Logopedovo delo se izredno močno pozna. Tako je od 12 učencev v 1. razredu enajst že močno korigiralo svoj govor. Učenci so zelo radi obiskovali te ure.

— imam več časa za premislek;

— nisem nervozen niti jaz niti učitelj;

— me ne motijo součenci;

— zato ker nas je mnogo v razredu;

— nam ostane več časa za razlago in polkuse;

— pred listom papirja nimam treme;

— lahko v miru napišem vse, kar zna;

— se v razredu nihče ne dolgočas;

— vsakdo mora odgovoriti na vprašanja iz celotne učne snovi, ki smo jo v tistem mesecu obravnavali;

— ker je tak način izpraševanja bolj pravičen kot ustno izpraševanje;

— ker nisi vprašan samo tisto, kar pride učitelju slučajno na misel.

Tako učenci! Kako pa mi?

Zase sodim, da se bomo morali posluževati vseh treh oblik ugotavljanja znanja, spretnosti in privlačnosti, torej tudi eksperimentiranja, učencev za oceno po semimikrometodu, čeprav je ta zamisel še za stopnjo višje gimnazije, kaj šele za obvezno šolo nekaj povsem novega, če pri tem ne upoštevamo kemijskih krožkov, ki pa imajo drugačen namen. Težje šče za ugotavljanje znanja kemije pri učencih v obvezni šoli bomo morali po vsej verjetnosti postaviti na projektno testno znanje, ki jih bomo morali izdelati tudi za kemijo. Ustno izpraševanje, ki sedaj prevladuje, bomo morali omiliti predvsem na začetek učne snovi oziroma na zaključek učne ure za utrjevanje obravnavane učne snovi. Povsem bi pa morali iziniti anahronistično individualno ustno izpraševanje pred tablo, ki ga večina učencev najbolj sovraži.

Težje je govoriti če danes o ugotavljanju znanja kemije s pomočjo eksperimentov, ki bi jih morali napraviti učenci za oceno, saj dobro vemo, da nimamo najmanj 75% naših obveznih šol materialnih pogojev niti za frontalni eksperimentalni pouk kemije.

Če se bomo zavedali, da so v znanstveni meri odvisni od ustreznih načinov ugotavljanja znanja, spretnosti in privlačnosti in vzporedno od ustreznih ocen učencev delovnih rezultatov rezultati šolskega dela sploh, potem bomo storili vso, kar je v naših močeh, da bomo lahko čimprej opustili zastarele oblike »izpraševanja« in da jih bomo nadomestili s sodobnejšimi, predvsem pa s objektivno-adekvatnejšimi, s tem pa tudi s pravičnejšimi merili.

Jože Širc

radi tega je treba pasivnost dijakov napasti v okviru frontalnega puka s tem, da se narekovanje zamenja z nečim, kar so starejše dijaške generacije bolje obvladovale od sedanjih, namreč z zapisovanjem. Dijaki se morajo usposobiti, da sledeč učiteljem izvajanjem sproti zapisujejo gradivo, ki jim ga učitelj posreduje z lekcijko obliko. Zapisovanje (beleženje, notiranje) je dragoceno iz psiholoških in pedagoških razlogov. Predvsem razvija pozornost. Na splošno priznavajo, da celotni odrasli le s težavo posvečajo daljši čas svojo nedeljevo pozornost besedam nekakega govornika, če samo poslušajo. Še težje sledi mladostnik neopretnemu lekcijskemu načinu pouka, če so podneti nezadostni. Toda zapisovanje mladega človeka spodbuja, zakaj le tedaj, če je pozoren, je sposoben, da nekaj pravilno formuliira, zlasti še, ker ne more niti ne sme vsake zapisati, marveč le poglavitne misli v skrajni in vseeno razumljivi mu obliki. Takšno delo ni lahko, vendar dokazujejo izkušnje, da se tudi dijaki druge

šolske stopnje lahko dovolj usposobijo za »hitro analizo gradiva, ki ga vidijo ali slišijo. Hkrati se poglabljajo v zgradbo lekcije, v razporedje in zaporedje posameznih njenih delov in jo pregledajo kot celoto. Samo tako je tudi zagotovljeno nje temeljito umešanje. Pogosto so izvajanja učiteljev obširna in celo dolgoletna, vendar v bistveno se izgubljajo v postranskem in obrobem razlaganju, zapisovanje pa dijakov pogled znotraj in mu pomaga, da s svojimi besedami kratko in jedrnatno obnovi bistvo. Ta sposobnost pa je izredno važna za dijaško poznejše življenje v naši socialistični demokraciji, ki nudi nešteto priložnosti za hitro skiciranje individualnih želja in za jasne, umljive in zanesljive povzetke govorov, poročil, obvestil ipd. Izkušnje pa tudi dokazujejo, da obdržimo v spominu samo tisto, kar spremljamo s posebno pozornostjo in kar pogosto ponovimo. Zapisovanje nudi dragoceno pomoč za eno in drugo ter potemtakem služi tudi utrjevanju učiva.

pedsko delo v predšolsko dobo, ker se otrok še ne zaveda svojih govornih napak.

Tudi odgovori na 3. vprašanje so pozitivni, čeprav jih je malo. Odgovoru tov. upravitelja z Viča se popolnoma priključujem, ker je postavil vprašanje terapije govornih napak v najboljšo časovno dobo, to je še v sam razvoj otroškega govora.

Odgovori na točko 3 so navzlic temu, da je bila oznaka »zelo nujno« šele na tretjem mestu, dali te rezultate: 4 osnovne šole so izjavile, da je logopedski pouk »potrben«, dve, da je »nujen« in štiri, da je »zelo nujen«. S temi izjavami je potreba po logopedskem delu jasno nakazana. Če so štirje kolektivi od desetih izrazili zelo nujno potrebo, so to verjetno zelo občutili, kajti najvišje ocene se ne dajejo tja v en dan.

Da bo slika popolnejša, bom navedel še dopis Bolnišnice za predšolsko invalidno mladino Stara Gora pri Gorici.

»Na Vaš dopis z dne 18. 5. 1958 vam sporočamo naslednje: Tovarišica A. T. prihaja od februarja 1958 vsako drugo soboto v naš zavod, kjer ostane do nedelje opoldne in uči govoriti naše oskrbovance z Mb. Little.

Dobila je takoj kontakt z otroki in tudi z vzgojiteljico, ki se sicer ukvarja z njimi, in ji svetovala, kako naj uči otroke govoriti. Po našem laičnem mnenju je dosegla na tem pod-

Na vprašanje »Kako se čuti vpliv logopedovega dela v razredih?« so bili odgovori takile:

— Osnovna šola Vič: V razredih so se vidni uspehi pri prizadevanjih učencev, kar se opaža pri njihovi lepši in jasnejši izgovorjavi. O. š. Vadvica: Deloma se opaža vidno izboljšanje. O. š. Ledina: Po izjavi razredničark se je delo logopeda občutno poznalo, posebno pri lažjih primerih. Razumljivo je, da je potrebno v hujših primerih več časa, kot ga je bilo sicer na razpolago. O. š. Frana Levstika: Izjave razrednikov o uspehu so pohvalne. Učenci-logopati so dobili večjo samozavest. Seveda je uspeh odvisen tudi od stopnje govorne napake. O. š. Bežigrad: Vpliv njenega dela v razredih se je čutil tako, da so pri pouku v nižjih razredih postopoma izginjale govorne motnje učencev. Večina od njih govori sedaj lepo in pravilno; pri drugih učencih pa se je posrežilo omiliti govorne napake. O. š. Prule: Tudi pri tem zelo kratkotrajnem in nerednem delu se čuti v lažjih primerih nepravilnih izgovorjav izboljšanje. Za težje primere pa je bilo premalo časa. Osemletka Kranj: Pri učencih z manjšimi govornimi napakami je že opaziti izboljšanje, jecavci so deloma postali že samozavestni. O. š. Spodnja Šiška: Razredničarke prisostvujejo po potrebi pouku oziroma jim je dala tovarišica logopedinja napotke za nadaljevanje in utrjevanje svojega dela. O. š. Ježica: Logopedovo delo se izredno močno pozna. Tako je od 12 učencev v 1. razredu enajst že močno korigiralo svoj govor. Učenci so zelo radi obiskovali te ure.

Vse navedbe o vplivu logopedskega dela na osnovnih šolah so pozitivne, seveda so boljše s tistih šol, kjer so se slušatelji bolj potrudili in delo bolj organizirali.

Posebne pripombe so dali samo upravitelji nekaterih šol. O. š. Šiška: Vsekakor je mnenje upravitelstva in učiteljskega kolektiva zelo pohvalno glede na prizadevanost tov. logopedinje. O. š. Fr. Levstika: Kolikor bo mogoče, prosimo tudi v bodočem letu za slušatelj-logopeda. O. š. Toneta Tomšiča: Tov. K. je imel na željo razrednih učiteljev na konferenci dne 10. 3. 1958 reformat »Govorne motnje«, kar je ugodno vplivalo. Starši so zelo zadovoljni in žele, da se drugo leto nadaljuje. O. š. Vič: Nužno je treba trjevati logopedsko delo v predšolsko dobo, ker se otrok še ne zaveda svojih govornih napak.

Tudi odgovori na 3. vprašanje so pozitivni, čeprav jih je malo. Odgovoru tov. upravitelja z Viča se popolnoma priključujem, ker je postavil vprašanje terapije govornih napak v najboljšo časovno dobo, to je še v sam razvoj otroškega govora.

Odgovori na točko 3 so navzlic temu, da je bila oznaka »zelo nujno« šele na tretjem mestu, dali te rezultate: 4 osnovne šole so izjavile, da je logopedski pouk »potrben«, dve, da je »nujen« in štiri, da je »zelo nujen«. S temi izjavami je potreba po logopedskem delu jasno nakazana. Če so štirje kolektivi od desetih izrazili zelo nujno potrebo, so to verjetno zelo občutili, kajti najvišje ocene se ne dajejo tja v en dan.

Da bo slika popolnejša, bom navedel še dopis Bolnišnice za predšolsko invalidno mladino Stara Gora pri Gorici.

»Na Vaš dopis z dne 18. 5. 1958 vam sporočamo naslednje: Tovarišica A. T. prihaja od februarja 1958 vsako drugo soboto v naš zavod, kjer ostane do nedelje opoldne in uči govoriti naše oskrbovance z Mb. Little.

Dobila je takoj kontakt z otroki in tudi z vzgojiteljico, ki se sicer ukvarja z njimi, in ji svetovala, kako naj uči otroke govoriti. Po našem laičnem mnenju je dosegla na tem pod-

Na vprašanje »Kako se čuti vpliv logopedovega dela v razredih?« so bili odgovori takile:

— Osnovna šola Vič: V razredih so se vidni uspehi pri prizadevanjih učencev, kar se opaža pri njihovi lepši in jasnejši izgovorjavi. O. š. Vadvica: Deloma se opaža vidno izboljšanje. O. š. Ledina: Po izjavi razredničark se je delo logopeda občutno poznalo, posebno pri lažjih primerih. Razumljivo je, da je potrebno v hujših primerih več časa, kot ga je bilo sicer na razpolago. O. š. Frana Levstika: Izjave razrednikov o uspehu so pohvalne. Učenci-logopati so dobili večjo samozavest. Seveda je uspeh odvisen tudi od stopnje govorne napake. O. š. Bežigrad: Vpliv njenega dela v razredih se je čutil tako, da so pri pouku v nižjih razredih postopoma izginjale govorne motnje učencev. Večina od njih govori sedaj lepo in pravilno; pri drugih učencih pa se je posrežilo omiliti govorne napake. O. š. Prule: Tudi pri tem zelo kratkotrajnem in nerednem delu se čuti v lažjih primerih nepravilnih izgovorjav izboljšanje. Za težje primere pa je bilo premalo časa. Osemletka Kranj: Pri učencih z manjšimi govornimi napakami je že opaziti izboljšanje, jecavci so deloma postali že samozavestni. O. š. Spodnja Šiška: Razredničarke prisostvujejo po potrebi pouku oziroma jim je dala tovarišica logopedinja napotke za nadaljevanje in utrjevanje svojega dela. O. š. Ježica: Logopedovo delo se izredno močno pozna. Tako je od 12 učencev v 1. razredu enajst že močno korigiralo svoj govor. Učenci so zelo radi obiskovali te ure.

Vse navedbe o vplivu logopedskega dela na osnovnih šolah so pozitivne, seveda so boljše s tistih šol, kjer so se slušatelji bolj potrudili in delo bolj organizirali.

Posebne pripombe so dali samo upravitelji nekaterih šol. O. š. Šiška: Vsekakor je mnenje upravitelstva in učiteljskega kolektiva zelo pohvalno glede na prizadevanost tov. logopedinje. O. š. Fr. Levstika: Kolikor bo mogoče, prosimo tudi v bodočem letu za slušatelj-logopeda. O. š. Toneta Tomšiča: Tov. K. je imel na željo razrednih učiteljev na konferenci dne 10. 3. 1958 reformat »Govorne motnje«, kar je ugodno vplivalo. Starši so zelo zadovoljni in žele, da se drugo leto nadaljuje. O. š. Vič: Nužno je treba trjevati logopedsko delo v predšolsko dobo, ker se otrok še ne zaveda svojih govornih napak.

Tudi odgovori na 3. vprašanje so pozitivni, čeprav jih je malo. Odgovoru tov. upravitelja z Viča se popolnoma priključujem, ker je postavil vprašanje terapije govornih napak v najboljšo časovno dobo, to je še v sam razvoj otroškega govora.

Odgovori na točko 3 so navzlic temu, da je bila oznaka »zelo nujno« šele na tretjem mestu, dali te rezultate: 4 osnovne šole so izjavile, da je logopedski pouk »potrben«, dve, da je »nujen« in štiri, da je »zelo nujen«. S temi izjavami je potreba po logopedskem delu jasno nakazana. Če so štirje kolektivi od desetih izrazili zelo nujno potrebo, so to verjetno zelo občutili, kajti najvišje ocene se ne dajejo tja v en dan.

Da bo slika popolnejša, bom navedel še dopis Bolnišnice za predšolsko invalidno mladino Stara Gora pri Gorici.

»Na Vaš dopis z dne 18. 5. 1958 vam sporočamo naslednje: Tovarišica A. T. prihaja od februarja 1958 vsako drugo soboto v naš zavod, kjer ostane do nedelje opoldne in uči govoriti naše oskrbovance z Mb. Little.

Dobila je takoj kontakt z otroki in tudi z vzgojiteljico, ki se sicer ukvarja z njimi, in ji svetovala, kako naj uči otroke govoriti. Po našem laičnem mnenju je dosegla na tem pod-

Na vprašanje »Kako se čuti vpliv logopedovega dela v razredih?« so bili odgovori takile:

— Osnovna šola Vič: V razredih so se vidni uspehi pri prizadevanjih učencev, kar se opaža pri njihovi lepši in jasnejši izgovorjavi. O. š. Vadvica: Deloma se opaža vidno izboljšanje. O. š. Ledina: Po izjavi razredničark se je delo logopeda občutno poznalo, posebno pri lažjih primerih. Razumljivo je, da je potrebno v hujših primerih več časa, kot ga je bilo sicer na razpolago. O. š. Frana Levstika: Izjave razrednikov o uspehu so pohvalne. Učenci-logopati so dobili večjo samozavest. Seveda je uspeh odvisen tudi od stopnje govorne napake. O. š. Bežigrad: Vpliv njenega dela v razredih se je čutil tako, da so pri pouku v nižjih razredih postopoma izginjale govorne motnje učencev. Večina od njih govori sedaj lepo in pravilno; pri drugih učencih pa se je posrežilo omiliti govorne napake. O. š. Prule: Tudi pri tem zelo kratkotrajnem in nerednem delu se čuti v lažjih primerih nepravilnih izgovorjav izboljšanje. Za težje primere pa je bilo premalo časa. Osemletka Kranj: Pri učencih z manjšimi govornimi napakami je že opaziti izboljšanje, jecavci so deloma postali že samozavestni. O. š. Spodnja Šiška: Razredničarke prisostvujejo po potrebi pouku oziroma jim je dala tovarišica logopedinja napotke za nadaljevanje in utrjevanje svojega dela. O. š. Ježica: Logopedovo delo se izredno močno pozna. Tako je od 12 učencev v 1. razredu enajst že močno korigiralo svoj govor. Učenci so zelo radi obiskovali te ure.

Vse navedbe o vplivu logopedskega dela na osnovnih šolah so pozitivne, seveda so boljše s tistih šol, kjer so se slušatelji bolj potrudili in delo bolj organizirali.

Posebne pripombe so dali samo upravitelji nekaterih šol. O. š. Šiška: Vsekakor je mnenje upravitelstva in učiteljskega kolektiva zelo pohvalno glede na prizadevanost tov. logopedinje. O. š. Fr. Levstika: Kolikor bo mogoče, prosimo tudi v bodočem letu za slušatelj-logopeda. O. š. Toneta Tomšiča: Tov. K. je imel na željo razrednih učiteljev na konferenci dne 10. 3. 1958 reformat »Govorne motnje«, kar je ugodno vplivalo. Starši so zelo zadovoljni in žele, da se drugo leto nadaljuje. O. š. Vič: Nužno je treba trjevati logopedsko delo v predšolsko dobo, ker se otrok še ne zaveda svojih govornih napak.

Tudi odgovori na 3. vprašanje so pozitivni, čeprav jih je malo. Odgovoru tov. upravitelja z Viča se popolnoma priključujem, ker je postavil vprašanje terapije govornih napak v najboljšo časovno dobo, to je še v sam razvoj otroškega govora.

Odgovori na točko 3 so navzlic temu, da je bila oznaka »zelo nujno« šele na tretjem mestu, dali te rezultate: 4 osnovne šole so izjavile, da je logoped

Kako obračunavamo nove plače in nadure

Z novim Zakonom o javnih uslužbencih, s katerim so bili na novo razvrščeni vsi javni uslužbenci, so bili določeni tudi novi prejemki, ki se diferencirajo na temeljne plače in položajne plače, razen tega pa so možni tudi razni dodatki in nadure. Ta zakon je začel veljati 1. jan. 1958. Istočasno pa je bil sprejet tudi zakon o doprinosu vseh uslužbencev v proračun, kar imenujemo proračunski prispevek, vsaka oseba v delovnem razmerju pa mora plačati kot doslej še prispevek za socialno zavarovanje in prispevek za stanovanjski sklad.

Novost pri teh novih predpisih je tudi ta, da mora biti vse to obračunano v plačilnih listih, vendar je ta postopek precej zamotan, kar je uvidel tudi zakonodajalec, saj je dopuščal letosnjih prvih 6 mesecev vse prejemke v obliki akontacij. Sedaj se precej neradi lotevamo tega kompliciranega obračunavanja, mnogi pa si ne vedo pomagati, saj jim manjka zadevnih priručnikov, morda celo računskih strojev.

Prav posebno je slišati pripombe o obračunavanju nadur, češ da bodo le-te zaradi progresivne lestvice občutno znižane, dasi je želja nas vseh, da bi se, kakor v podjetjih, honorirale s 50-odstotnim povškom.

Poizkušal bom v naslednjih izjavah olajšati in podkrepiti s primeri ves postopek obračunavanja, dasi se ne bom ponekod mogel izogniti kompliciranosti postopka, kar je menda njegova poglavitna hiba.

Takoj v začetku moramo vedeti, da moramo preračunati vse dosedanje neto prejemke v bruto in končno zopet v neto. Ta postopek terja določen mehanizem, ki zahteva množenje kar s 6 decimalkami (faktor in korektor), zaradi tega je marsikdo odložil obračun za prihodnji mesec. Precej dela pa nam olajša "Priručnik za sprovođenje zakona o javnim uslužbencih" — izdanje Službenega lista FLRJ — Beograd, steer pa najdemo gradivo tudi v Uradnem listu FLRJ.

I. Kako se izračuna iz neto plače bruto plača?

Za to je poseben ključ (seveda tudi tablica II. str. 197 navedenega priručnika), kjer se neto plača množi s faktorjem in potem zmanjša s posebnim korektorjem.

a) Tako množiš vse neto plače do 12.420 din s faktorjem 1,610306 in dobljeni množek zaokrožiš na polno stotico navzgor. Do te vsote ni korektorja.

Primer: Neto plačo 10.000 množiš z 1,610306, kar znes 16103,06 din, ki jo zaokrožiš na prihodnjo stotico, to je 16.200 dinarjev.

b) Vse plače od 12.421 do 24.150 din množiš s faktorjem 1,705029 in jih nato zmanjšaš s korektorjem 1176,47.

Primer: Neto plačo 19.200 dinarjev množiš z 1,705029, kar znes 32.736 din; od te vsote odšteješ 1176,47, kar znes 31.560 din, in nato zaokrožiš na 31.600 din.

(Glej tablico II. str. 197 in navodila str. 194 in 195). Ker pa so v tablici navedene samo vsote od 5.000 din naprej, izračunaj na pr. neto dodatke 500 din po primeru a), kar da zaokrožiš na 810 din!

II. Kaj se odtegne?

1. Proračunski prispevek po lestvici:

a) do 20.000 din bruto je 10 odstotkov;

b) od 20.000 do 40.000 din je 20,00 + 15% od vsote nad 20.000;

c) od 40.000 do 60.000 din je 50,00 + 20% od vsote nad 40.000;

d) od 60.000 do 80.000 din je 70,00 + 20% od vsote nad 60.000;

e) od 80.000 do 100.000 din je 90,00 + 20% od vsote nad 80.000;

f) od 100.000 do 120.000 din je 110,00 + 20% od vsote nad 100.000;

g) od 120.000 do 140.000 din je 130,00 + 20% od vsote nad 120.000;

h) od 140.000 do 160.000 din je 150,00 + 20% od vsote nad 140.000;

i) od 160.000 do 180.000 din je 170,00 + 20% od vsote nad 160.000;

j) od 180.000 do 200.000 din je 190,00 + 20% od vsote nad 180.000;

k) od 200.000 do 220.000 din je 210,00 + 20% od vsote nad 200.000;

l) od 220.000 do 240.000 din je 230,00 + 20% od vsote nad 220.000;

m) od 240.000 do 260.000 din je 250,00 + 20% od vsote nad 240.000;

n) od 260.000 do 280.000 din je 270,00 + 20% od vsote nad 260.000;

o) od 280.000 do 300.000 din je 290,00 + 20% od vsote nad 280.000;

p) od 300.000 do 320.000 din je 310,00 + 20% od vsote nad 300.000;

q) od 320.000 do 340.000 din je 330,00 + 20% od vsote nad 320.000;

r) od 340.000 do 360.000 din je 350,00 + 20% od vsote nad 340.000;

s) od 360.000 do 380.000 din je 370,00 + 20% od vsote nad 360.000;

t) od 380.000 do 400.000 din je 390,00 + 20% od vsote nad 380.000;

u) od 400.000 do 420.000 din je 410,00 + 20% od vsote nad 400.000;

v) od 420.000 do 440.000 din je 430,00 + 20% od vsote nad 420.000;

w) od 440.000 do 460.000 din je 450,00 + 20% od vsote nad 440.000;

x) od 460.000 do 480.000 din je 470,00 + 20% od vsote nad 460.000;

y) od 480.000 do 500.000 din je 490,00 + 20% od vsote nad 480.000;

z) od 500.000 do 520.000 din je 510,00 + 20% od vsote nad 500.000;

aa) od 520.000 do 540.000 din je 530,00 + 20% od vsote nad 520.000;

ab) od 540.000 do 560.000 din je 550,00 + 20% od vsote nad 540.000;

ac) od 560.000 do 580.000 din je 570,00 + 20% od vsote nad 560.000;

ad) od 580.000 do 600.000 din je 590,00 + 20% od vsote nad 580.000;

ae) od 600.000 do 620.000 din je 610,00 + 20% od vsote nad 600.000;

af) od 620.000 do 640.000 din je 630,00 + 20% od vsote nad 620.000;

ag) od 640.000 do 660.000 din je 650,00 + 20% od vsote nad 640.000;

ah) od 660.000 do 680.000 din je 670,00 + 20% od vsote nad 660.000;

ai) od 680.000 do 700.000 din je 690,00 + 20% od vsote nad 680.000;

aj) od 700.000 do 720.000 din je 710,00 + 20% od vsote nad 700.000;

ak) od 720.000 do 740.000 din je 730,00 + 20% od vsote nad 720.000;

al) od 740.000 do 760.000 din je 750,00 + 20% od vsote nad 740.000;

am) od 760.000 do 780.000 din je 770,00 + 20% od vsote nad 760.000;

an) od 780.000 do 800.000 din je 790,00 + 20% od vsote nad 780.000;

ao) od 800.000 do 820.000 din je 810,00 + 20% od vsote nad 800.000;

ap) od 820.000 do 840.000 din je 830,00 + 20% od vsote nad 820.000;

aq) od 840.000 do 860.000 din je 850,00 + 20% od vsote nad 840.000;

ar) od 860.000 do 880.000 din je 870,00 + 20% od vsote nad 860.000;

as) od 880.000 do 900.000 din je 890,00 + 20% od vsote nad 880.000;

at) od 900.000 do 920.000 din je 910,00 + 20% od vsote nad 900.000;

au) od 920.000 do 940.000 din je 930,00 + 20% od vsote nad 920.000;

av) od 940.000 do 960.000 din je 950,00 + 20% od vsote nad 940.000;

aw) od 960.000 do 980.000 din je 970,00 + 20% od vsote nad 960.000;

ax) od 980.000 do 1000.000 din je 990,00 + 20% od vsote nad 980.000;

ay) od 1000.000 do 1020.000 din je 1010,00 + 20% od vsote nad 1000.000;

az) od 1020.000 do 1040.000 din je 1030,00 + 20% od vsote nad 1020.000;

ba) od 1040.000 do 1060.000 din je 1050,00 + 20% od vsote nad 1040.000;

bb) od 1060.000 do 1080.000 din je 1070,00 + 20% od vsote nad 1060.000;

bc) od 1080.000 do 1100.000 din je 1090,00 + 20% od vsote nad 1080.000;

bd) od 1100.000 do 1120.000 din je 1110,00 + 20% od vsote nad 1100.000;

be) od 1120.000 do 1140.000 din je 1130,00 + 20% od vsote nad 1120.000;

bf) od 1140.000 do 1160.000 din je 1150,00 + 20% od vsote nad 1140.000;

bg) od 1160.000 do 1180.000 din je 1170,00 + 20% od vsote nad 1160.000;

bh) od 1180.000 do 1200.000 din je 1190,00 + 20% od vsote nad 1180.000;

bi) od 1200.000 do 1220.000 din je 1210,00 + 20% od vsote nad 1200.000;

bj) od 1220.000 do 1240.000 din je 1230,00 + 20% od vsote nad 1220.000;

bk) od 1240.000 do 1260.000 din je 1250,00 + 20% od vsote nad 1240.000;

bl) od 1260.000 do 1280.000 din je 1270,00 + 20% od vsote nad 1260.000;

bm) od 1280.000 do 1300.000 din je 1290,00 + 20% od vsote nad 1280.000;

bn) od 1300.000 do 1320.000 din je 1310,00 + 20% od vsote nad 1300.000;

bo) od 1320.000 do 1340.000 din je 1330,00 + 20% od vsote nad 1320.000;

bp) od 1340.000 do 1360.000 din je 1350,00 + 20% od vsote nad 1340.000;

bq) od 1360.000 do 1380.000 din je 1370,00 + 20% od vsote nad 1360.000;

br) od 1380.000 do 1400.000 din je 1390,00 + 20% od vsote nad 1380.000;

bs) od 1400.000 do 1420.000 din je 1410,00 + 20% od vsote nad 1400.000;

bt) od 1420.000 do 1440.000 din je 1430,00 + 20% od vsote nad 1420.000;

bu) od 1440.000 do 1460.000 din je 1450,00 + 20% od vsote nad 1440.000;

bv) od 1460.000 do 1480.000 din je 1470,00 + 20% od vsote nad 1460.000;

bw) od 1480.000 do 1500.000 din je 1490,00 + 20% od vsote nad 1480.000;

bx) od 1500.000 do 1520.000 din je 1510,00 + 20% od vsote nad 1500.000;

by) od 1520.000 do 1540.000 din je 1530,00 + 20% od vsote nad 1520.000;

bz) od 1540.000 do 1560.000 din je 1550,00 + 20% od vsote nad 1540.000;

ca) od 1560.000 do 1580.000 din je 1570,00 + 20% od vsote nad 1560.000;

cb) od 1580.000 do 1600.000 din je 1590,00 + 20% od vsote nad 1580.000;

cc) od 1600.000 do 1620.000 din je 1610,00 + 20% od vsote nad 1600.000;

cd) od 1620.000 do 1640.000 din je 1630,00 + 20% od vsote nad 1620.000;

ce) od 1640.000 do 1660.000 din je 1650,00 + 20% od vsote nad 1640.000;

cd) od 1660.000 do 1680.000 din je 1670,00 + 20% od vsote nad 1660.000;

ce) od 1680.000 do 1700.000 din je 1690,00 + 20% od vsote nad 1680.000;

cf) od 1700.000 do 1720.000 din je 1710,00 + 20% od vsote nad 1700.000;

cf) od 1720.000 do 1740.000 din je 1730,00 + 20% od vsote nad 1720.000;

cg) od 1740.000 do 1760.000 din je 1750,00 + 20% od vsote nad 1740.000;

cg) od 1760.000 do 1780.000 din je 1770,00 + 20% od vsote nad 1760.000;

ch) od 1780.000 do 1800.000 din je 1790,00 + 20% od vsote nad 1780.000;

ch) od 1800.000 do 1820.000 din je 1810,00 + 20% od vsote nad 1800.000;

ci) od 1820.000 do 1840.000 din je 1830,00 + 20% od vsote nad 1820.000;

ci) od 1840.000 do 1860.000 din je 1850,00 + 20% od vsote nad 1840.000;

ck) od 1860.000 do 1880.000 din je 1870,00 + 20% od vsote nad 1860.000;

ck) od 1880.000 do 1900.000 din je 1890,00 + 20% od vsote nad 1880.000;

cl) od 1900.000 do 1920.000 din je 1910,00 + 20% od vsote nad 1900.000;

cl) od 1920.000 do 1940.000 din je 1930,00 + 20% od vsote nad 1920.000;

cm) od 1940.000 do 1960.000 din je 1950,00 + 20% od vsote nad 1940.000;

cm) od 1960.000 do 1980.000 din je 1970,00 + 20% od vsote nad 1960.000;

cn) od 1980.000 do 2000.000 din je 1990,00 + 20% od vsote nad 1980.000;

cn) od 2000.000 do 2020.000 din je 2010,00 + 20% od vsote nad 2000.000;

co) od 2020.000 do 2040.000 din je 2030,00 + 20% od vsote nad 2020.000;

co) od 2040.000 do 2060.000 din je 2050,00 + 20% od vsote nad 2040.000;

cp) od 2060.000 do 2080.000 din je 2070,00 + 20% od vsote nad 2060.000;

cp) od 2080.000 do 2100.000 din je 2090,00 + 20% od vsote nad 2080.000;

cq) od 2100.000 do 2120.000 din je 2110,00 + 20% od vsote nad 2100.000;

cq) od 2120.000 do 2140.000 din je 2130,00 + 20% od vsote nad 2120.000;

cr) od 2140.000 do 2160.000 din je 2150,00 + 20% od vsote nad 2140.000;

cr) od 2160.000 do 2180.000 din je 2170,00 + 20% od vsote nad 2160.000;

cs) od 2180.000 do 2200.000 din je 2190,00 + 20% od vsote nad 2180.000;

cs) od 2200.000 do 2220.000 din je 2210,00 + 20% od vsote nad 2200.000;

ct) od 2220.000 do 2240.000 din je 2230,00 + 20% od vsote nad 2220.000;

ct) od 2240.000 do 2260.000 din je 2250,00 + 20% od vsote nad 2240.000;

cu) od 2260.000 do 2280.000 din je 2270,00 + 20% od vsote nad 2260.000;

cu) od 2280.000 do 2300.000 din je 2290,00 + 20% od vsote nad 2280.000;

cv) od 2300.000 do 2320.000 din je 2310,00 + 20% od vsote nad 2300.000;

cv) od 2320.000 do 2340.000 din je 2330,00 + 20% od vsote nad 2320.000;

cw) od 2340.000 do 2360.000 din je 2350,00 + 20% od vsote nad 2340.000;

cw) od 2360.000 do 2380.000 din je 2370,00 + 20% od vsote nad 2360.000;

cx) od 2380.000 do 2400.000 din je 2390,00 + 20% od vsote nad 2380.000;

cx) od 2400.000 do 2420.000 din je 2410,00 + 20% od vsote nad 2400.000;

cy) od 2420.000 do 2440.000 din je 2430,00 + 20% od vsote nad 2420.000;

cy) od 2440.000 do 2460.000 din je 2450,00 + 20% od vsote nad 2440.000;

cz) od 2460.000 do 2480.000 din je 2470,00 + 20% od vsote nad 2460.000;

cz) od 2480.000 do 2500.000 din je 2490,00 + 20% od vsote nad 2480.000;

ca) od 2500.000 do 2520.000 din je 2510,00 + 20% od vsote nad 2500.000;

ca) od 2520

Prof.
Andreja
Hadži

Uporaba filma pri pouku

**Državni založbi
Slovenije**
Ljubljana, Mestni trg 26

Ravnateljstvo
Zavoda za slepo mladištvo
Ljubljana, Langusova 1

MLADINSKA KNJIGA —
Ljubljana

13. jan. 1956. Izdala jo je
Mladinska knjiga.

To je – če ne upoštevamo že davno izprane Kalemnovne študije o literarni vedi – prvo večje slovensko delo v teoriji literature; delo, ki bi našlo pri nas mnogo bralcev, velja pa tudi kot učbenik za srednje šole (poetika). Rokopis so pregledali dr. Anton Bajec, Marja Boršnikova, Alfonz Gspan in Miroslav Ravbar, in delo je bilo odobreno kot učbenik z odlokom Sveta za kulturo in prostvo LRS pod št. IV. 281/L-56-MRS, 13. jan. 1956. Izdala jo je Mladinska knjiga.

Solska zvezdarna Cirilu Kafolu v spomin Knjige in časopisi

Opozorjamo po šolski reformi nanovo ustanovljene osemletne ljudske šole in gimnazije v Ljubljani na Solsko zvezdarno, ki se nahaja na Solski steni bivše IV. gimnazije, sedaj V. osnovne šole v Šubičevi ulici. Zvezdarna ima refraktor z goriščno razdaljo 1500 mm in objektivom premera 105 mm. Poleg tega razpolaga še z dvema Zeissovima monokularnima daljnogledoma z 10-kratno povečavo. Veliki daljnogled more uspešno uporabiti v ljubljanskem podnebju od 60 do 300-kratno povečavo. Ima paraklasično stojalo s finim premikanjem v deklinaciji in rektascenziji. Z uspehom je mogoče opazovati vse faze Venere, Merkurja, nekatere podrobnosti na Marsu, pasove na Jupitru in gibanje njegovih štirih večjih lun ter Saturna z njegovim kolarjem. V ugodnem vremenu moremo videti še Cassinijevo črto. Mrki na Jupitrovih lunah so posebno poučni. Na Luni lahko opazujemo vse velike in številne manjše kraterje, gorovja, nekatere razpoke, žarjave in celo nekatere valovite vzpetine na njenih ravninah, morja imenovanih. Nastajanje in ugašanje dneva na Luni lahko opazujemo na krajšanju osnove podaljševanju senc Luninih gora. Za dokaz, da na Luni ni zraka, pa nam služijo mrki zvezd za Luno.

V vesoljstvu nam pokaže daljnogled številne dvojine in večkratne zvezde, njihove različne barve in temperaturo, v malem spektroskopu nam pokaže še spektrumske nepravilnosti bližnjih zvezd. Razkroji nam zvezdne kopice, v ugodni noči celo Herkulovo kopico, ki je oddaljena 33 tisoč svetlobnih let od nas. Jasno nam pokaže meglico v Orionu, v kateri vidimo v ugodni noči celo njeno strukturo. Tudi več drugih meglic v naši Galaksiji vidimo, v izvengalaktičnem vesoljstvu pa Andromedino meglico kot ovalno megle. Normalno moremo videti Sonce projicirano na zaslon v premeru okoli 25 cm in zato njegove pege v taki velikosti, da ta povečava ustrezno zahtevam za poročila o Wolfvih relativnih številah v geofizičnem letu. Seveda pa je mogoče doseči mnogo večjo povečavo posameznih peg in njihovih skupin. Glede sončnih peg pripominjamo, da bo njihov število še letos in prihodnje leto, ker je maksimum sončne aktivnosti pravkar minil, še vedno precej veliko. Posamezne velike pege pa se pokažejo tudi pozneje. Zvezdarno vodi tov. Pavel Kunaver, ki je nameščen na II. osnovni šoli v Ljubljani, Prežihova 8 (bivša klasična gimnazija, sedaj tudi IV. gimnazija). Glede obiska se dogovorite telefonično ali osebno z njim. Dijaki, ki bi jih vodila pripeljala na zvezdarno, naj bodo topla obutja in oblečeni, ker morajo stati na betonu, četudi za lesenim opazem. Več kakor 15 dijakov ne more priti istočasno na zvezdarno.

VAŽNO: Luna je najlepša v času 3 do 5 dni po prvem krogu. Ob polni Luni je vsako opazovanje — tudi Lune same skoraj nemogoče. Na Luni tedaj ni mogoče opazovati gorovij in kraterjev, ker nimajo senc. Najbolje je, če posvetimo ogledu Lune poseben večer, drugim nebesnim telesom pa drug večer, ker so ti bolj vidni, kadar ni Lune.

Zvezdarna ima namen poplavljeni in dopolnjevali pouk v vseh razredih, kjerkoli ob raznavajo položaj naše Zemlje v vesoljstvu in njene odnose in odvisnost od drugih teles na nebu. Zeleti bi bilo, da bi jo šole bolj uporabljale kakor doslej.

Pavel Kunaver

KAFOL CIRIL, nestor učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič«, nosilec zborove častne značke in njegov najstarejši član, je pred kratkim nenadoma za vedno zaprl svoje vedre oči. Ko smo se julija veselili vračali po napornem desetdnevem pevskem tefanju s Hvara, pač nismo stili, da se poslavljamo od zornega tovarišarstva za vedno.

Kot mladenič je pel v zboru primorskih učiteljev še v Italiji. Ze ob zibelki našega zbora pred 35 leti je zapel v njem in ga ni zapustil do zadnjega diha. Veliko je doprinesel rasti slovenske zborovske kulture tudi kot zborovodja. Zaveden Slovenec je grenko občutil preganjanje nacifasizma, ki mu ni niti v njegovi drugi domovini prizanesel. Neumoren v svojem delu za narod, ki ga je neizmerno ljubil, kremenit značaj, iskren tovariš in prijatelj je s humorjem in vedrostjo preganjal bolečine in s pesmijo bodril vse, ki so bili okoli njega. Težko bomo občutili, težko nadomestili to vzelo. Kot vzornega, poštenega in discipliniranega člana pa ga bomo ohranili v lepem spominu.

Umrla je Erika Lenarčič

Zopet je kosila smrt med prosvetnimi delavci. Prerano se je odpril grob, poslednji dom Erike Lenarčičeve, strokovne učiteljice glasbe na Nižnji glasbeni šoli v Piranu.

Erika Lenarčič se je rodila 18. II. 1914 v Pekingu na Kitajskem. Komaj šestnajstletno dekle, tedaj še mala Japončica Sayko, je zapustila 1. 1920 svoje rodno mesto in se z materjo Skušek-Kondo preselila v novo domovino. Na poti skozi Trst jo pozdravil goreči Narodni dom. Tedaj razplamt v srcu nov ogenj — ljubezen do gostoljubnega, a tlačnega naroda, ki se potem še dve desetletji bori za osnovno pravico slovenskega, za svobodo.

V Ljubljani pri Sent Jakobu je obiskovala ljudsko šolo, nato realno in konservatorij. V letih okupacije je tudi ona poklonila del svojih moči in mladosti za osvoboditev. Po vojni se iz Ljubljane kmalu preselila na učiteljsko

v Koper, nato na novoustanovljeno Pomorsko srednjo šolo v Piranu. Leta 1955 je med ustanovitvi tamkajšnje Nižnje glasbene šole. Tu je vestno in pošteno, v veliko zaslugi sebi in mnogim staršem, poučevala klavir ter vcepljala mladini ljubezen do glasbe. Preteklo pomlad se je odločila za hudo in tvegano operacijo, ki jo je sicer dobro prestala, a ji kljub temu ni bil usojen povratek med njene drage, znanke in prijatelje. Umrla je 18. avgusta v novomeški bolnišnici.

Nišja glasbena šola v Piranu je z njo izgubila ne le dobrega pedagoga, temveč tudi odličnega organizatorja in mentorja ter predvsem iskreno tovarišico.

Učenci in starši, sodelavci v šoli in družini, kjer je delala, jo bomo še dolgo ohranili v lepem spominu.

Bodi ji lahka zemlja slovenska!

Pa

Marici Kiklovi v slovo

Spet stojimo ob odprtem grobu. Smrt je iztrgala iz naših vrst našo Marico Kiklo, rojeno Filipčič. Rodila se je 31. julija 1901 v Pušavi na Pohorju. Solala se je v Mariboru, kjer je leta 1920 končala učiteljsko in naredila učiteljski diplomski izpit. Svojo prvo službo je nastopila v Juršinih v Slovenskih goricah, kjer je poučevala dve leti. Nato je službovala v Zavrču in v Lovrencu v Slov. goricah. Leta 1923 jo je življenjska pot pripeljala v Selnico ob Dravi, kjer je opravljala svoje poklicno delo dvaindvajset let. To je doba njenega najbolj poglavljenega učenja in vzgojnega dela. S svojo plemenito prizadevanostjo si je kot odlična učiteljica in vzgojiteljica zagotovila hvaležen spomin v srcih svojih učencev.

Leta 1947 je bila premeščena v Kamnico, kjer je službovala do upokojitve leta 1951. Tri leta pozneje se je preselila v Maribor, kjer je živela do svoje smrti — do 24. avgusta 1958.

Pri svojem učenem delu je neumorno iskala vedno novih poti, da bi pouk čim bolj približala življenju in tako olajšala učenec težave pri učenju, kot vzgojiteljica pa jo je odlikovalo predvsem globoko razumevanje zaupane ji mladine, ki ji je bila ljubeča mati in zvest tovariš hkrati. Kot globoko socialno čuteč človek je bila vedno pripravljena pomagati in lajšati težave in trpljenje drugih. Naprednega mišljenja in iskreno vdana domovini je med okupacije nudila zavetje begalcem NOB, zavedajoč se velikega pomena te borbe, za katero je tudi sama želela doprinesiti svoj delež.

Težko nam je slovo od Marice. Z njo smo izgubili dobro in zvesto tovarišico. Ostal nam bo samo lep in svetel spomin nanjo, ki so jo ljubili in spoštovali vsi, ki so jo poznali.

UČITELJSKI KOLEKTIV
OSEMLETNE ŠOLE KAMNICA

OBVESTILO VSEM ŠOLAM

Center za šolske ekskurzije Turističnega biroja Beograd

zaganjajo dijaškim ekskurzijam, ki prihajajo v Beograd, zagotavljanje hrane in strokovne vodnike za spoznavanje Beograda. Po želji organizirajo izlete v okolico Beograda. Opozorjamo šole, da o pravem času pošljejo pisemne prijave in rezervacije Centru za šolske ekskurzije Turističnega biroja Beograd — Beograd, Trg bratstva i jedinstva 1-a, telefon 27-127.

ALI STE ŽE NAROČILI NA »LJUDSKO PRAVICO«?

Vsak dan Vas seznanja z dogodki doma in po svetu. Razen tega pa naročniki »Ljudske pravice« in »Ljubljanskega dnevnika« sodelujejo pri velikem jesenskem nagradnem žrebanju!

PRVA NAGRADA — NOV OSEBNI AVTOMOBIL FIAT 600!

DRUGA NAGRADA — HARMONIKA »CARMEN«, vredna 152.000 din

TRETJA NAGRADA — RADIO »SIMFONJA« (102.000 din)

ČETRTA NAGRADA — PISALNI STROJ »SAYA« (98.000 din)

In še več drugih nagrad (sesalec za prah, mikser, el. peč »Olympia« itd.)

Nagrade bo razdelil žreb med naročnike, ki bodo ob žrebanju vsaj tri mesece naročeni na »Ljudsko pravico« ali pa na »Ljubljanski dnevnik«.

Datum žrebanja bo naknadno objavljen.

Torej postanite naročnik našega dnevnika!

Naročniki obeh listov imajo 50 % popust pri oglaših, osmrtnicah in zahvalah.

»Ljudsko pravico« ozir. »Ljubljanski dnevnik« lahko naročite v naši upravi, Ljubljana, Petkovškovo nabrežje št. 24, v naših podružnicah in pri vseh pošlah v Sloveniji.

M. K.

Knjige in časopisi

Dr. Leon Zlebnik: Opšta istorija školstva i pedagoških ideja

Te dni je izšla pri založbi Naučna knjiga v Beogradu dr. Leona Zlebnika Opšta istorija školstva i pedagoških ideja. Zanimivo je, da je to že tretja izdaja pri Državni založbi Slovenije pri štirinajsti leti izšla knjiga Obča zgodovina školstva. Že v istem letu je knjigo izdal v hrvatskem jeziku tudi Pedagoško-književni zbor v Zagrebu.

Sedanja, srbska izdaja Zlebnikove knjige je znatno predelana in vsebuje tudi nekatera čisto nova poglavja. Posebnost srbske izdaje so poglavljeni sestavki o socialistični pedagogiki. Najbolj je razširjeno oziroma na novo napisano poglavje o temeljnih smereh v pedagogiki in šolstvu v prvi polovici dvajsetega stoletja. Enako pa velja tudi za zadnje poglavje »Sovjetska pedagogika in sovjetsko šolstvo«, v katerem opisuje življenja ljudi in

dela ter razlaga ideje, ki so znatno vplivale na razvoj sovjetske pedagogike in sovjetskega šolstva in nadrobno piše o sistemu njihovega šolstva. Skratka, novi vek v zgodovini pedagogike je v srbski izdaji toliko razširjen in poglobljen, da bomo morali segati tudi po srbski izdaji ali pa počakati na izpopolnjeno slovensko izdajo Obče zgodovine pedagogike.

Srbska izdaja ima na koncu knjige register imen, žal tudi tu še pogrešamo register idej.

Mala pedagoška knjižnica: PRIROČNIK ZA VZGOJITELJE

Pedagoški center pri Svetu za šolstvo LRS je izdal že četrto knjigo Male pedagoške knjižnice, ki jo je naslovil: Priročnik za vzgojitelje, 1. zvezek. Po naslovu sodej je to knjiga s tehničnimi napotki za vzgojitelje. Knjiga, ki

Knjiga ima zaradi svoje vsebine upravičeno razširjen tudi naslov: zgodovina pedagoških idej. Zato bi bilo pravilno, če ji avtor doda tudi potreben register. Žal pa ima tudi ta izdaja ob razmeroma dobrem in preglednem tiskarskem stavku nekaj neuglednih odvisov skle, risb in slik. Manjkajoče označbe prevajalca, ključne, zaključne knjige brez notranjega ovojnega lista in slabo opravljeno književsko delo so vredne gaje.

Obsega 74 strani, pa ima širše in ne le za vse poklene prosvetne delavce, temveč tudi za o sodobni problematiki vzgoje razmišljujoče ljudi zanimivo in aktualno vsebino.

Knjiga vsebuje prispevke dveh avtorjev: France Pedlič in Ivana Berce. Sestavki so bili posneti po predavanjih obeh avtorjev na tedajšnji Pedagoški centru. Obsega sodobno družbeno problematiko vzgoje v domovih. France Pedliček razpravlja v knjigi o psiholoških pojavih domske vzgoje, o metodah, pedagoškem delu in posebnosti domske vzgoje oziroma gojenec v internatih.

Ivan Berce pa obširno in življenjsko razpravlja o ureditvi prostorov, inventarja, vzgojnega in upravnega osebja ter o organizaciji ustreznega dela.

Navedimo je v knjigi zajeta ozko strokovna problematika. Ker pa sta avtorja v svojih razpravah nanašala obširno in aktualno vzgojno problematiko današnje mladine in sodobne družine s teoretičnega in praktičnega vidika in je to prvič v naši javnosti tako široko zajeta, poljudno napisana vzgojna problematika, zasluži zvezek, da se z njim seznanj vsaj sleherni prosvetni delavec, ki ga zanima problem našega socialističnega vzgojnega prizadevanja.

Računica za tretji razred osnovnih šol

Z izdajo »Računice za tretji razred osnovnih šol«, ki jo je napisal znani pedagog-praktik Rudi Zavržnik, je storjen prvi korak za zboljšanje učnozgodnjega dela pri pouku matematike na tej stopnji obveznega šolanja v smislu reformiranih učnih načrtov. Spremembe, ki jih je doživela predmetna vsebina v tem razredu, pomenijo v primeri z dosedanjim načrtom pomemben preidek v ustreznem prirejanju učnega gradiva otrokovega razvoja, njegovim sposobnostim in interesom. Povsem novo vlogo pa je dobila geometrijska snov, ki se smiselno povezuje in prepleta s ostalimi gradivom in je prirejena tako, da jo otrok pravilno dojame in osvoji.

Učbenik je v nasprotju z dosedanjim praksu bogato ilustriran in so ilustracije mnogokje sestavni del metodne poti tako pri obravnavanju raznih pojmov kot pri reševanju uporabnih nalog iz vsakdanjega življenja. S tem je učitelju olajšano delo v razredu, zlasti na šolah, ki nimajo dovolj učnih pripomočkov, da bi seznanili mladino z raznimi pojmi in pridobivali. V tem pogledu pomeni knjiga velik napredek nasproti dosedanjim praksim. Knjigo je ilustriral inšpektor Drago Mehora.

Učni načrt v tem razredu predvideva razširitev številke obsega najprej od 100 do 1000 in od 1000 do 10.000. Način obravnavanja in utrjevanja številke problematike sta izvedena v skladu s pojto, ki se je uspešno uveljavila na tej stopnji, velika skrb velja obravnavanju in razvijanju številskih pojmov, razvijanju ustreznih količinskih predstav, utrjevanju zaporedja in pravilnega zapisovanja števil v dekadnem številskem sestavu.

Vzporedno z razširitvijo številke obsega je izvedena tudi razširitev merskih enot s področja dolžinskih težnih mer in mer za zrna in tekočine ter vključeni napotki in naloge za praktična merjenja. Številne ilustracije so namenjene temeljitemu obvladovanju tega življenjsko važnega področja.

Velika skrb je posvečena razvijanju tehnike ustnega računanja in dobri pripravi otroka na pisarno računanje, ki se pojavlja v tem razredu v prvih oblikih. S tem da seznajanja učenca s tehniko dela, opozarja na razne zakonitosti, prikrajša pri računanju in na možnosti kontrole glede pravilnosti re-

šitve. Učni načrt s komentarjem. Naš boj za priznanje stroke. Odmiranje dilematizma v telesni vzgoji.

Ure telesne vzgoje v različnih pogojih. Učne slike za I., III., V. in VIII. razred osemleške.

Kaj vse smo videli in slišali na inšpekcijah.

Strokovna literatura za šolsko telesno vzgojo.

Sportni dnevi (zamisel, izvedba, kritika, izkušnje).

Naloge telesne vzgoje na učiteljskih šolah.

Zgodovina šolske telesne vzgoje pri Slovencih.

STANKO PRVANOVIC: Metodski priručnik za nastavo aritmetike

V Biblioteki prosvetnih radnika Jugoslavije v Beogradu je pravkar izšla tudi pri nas doslej zelo potrebna strokovna knjiga Stanka Prvanovića »Metodski priručnik za nastavo aritmetike«.

Knjiga vsebuje nadrobno obdelano teorijo in metodo aritmetičnega pouka. Teorija aritmetičnih nalog je v knjigi obširno obdelana in ilustrirana z grafičnimi ponazorili in kaže metodo, po kateri uvajamo učenca, da laže rešujejo in sestavljajo aritmetične naloge. Zato pomeni ta aritmetični priručnik veliko pomoč vsem učiteljem aritmetike v osemletni in srednjih šolah. Priročnik stane 1200 din. Priporočamo, da ga nabavijo šole za svoje strokovne knjižnice.

Šolska številka »Ljudskega športa«

Uredništvo »Ljudskega športa«, mesečne revije za vprašanja telesne kulture, pripravljajo posebno številko, ki bo izšla konec oktobra in bo namenjena skrbni za napredek šolske telesne vzgoje. Naprosili so vrsto priznanih strokovnjakov, profesorjev telesne vzgoje, inšpektorjev, pedagogov in zdravnikov, da bi v ta namen napisali posebne članke. Če se bodo valili vsi odzvali, bo vsebina šolske številke »Ljudskega športa« takale:

Pismo zdravnika šolskim upraviteljem o nalogah telesne vzgoje.

Telesna vzgoja v osemletni obvezni šoli.

Smernice za šolsko telesno vzgojo, sprejete na kongresu telesne kulture v Beogradu in na svetovnem kongresu v Bruslju 1958.

Zakaj doslej ni bilo uspehov. Novi učni načrt s komentarjem.

Kaj moramo vedeti o šolskih otrocih: a) gledano z vidika zdravnika, b) gledano z vidika pedagoga.

Oprema šolskih vadišč glede na novi učni načrt.

Ure telesne vzgoje v različnih pogojih.

Učne slike za I., III., V. in VIII. razred osemleške.

Kaj vse smo videli in slišali na inšpekcijah.

Strokovna literatura za šolsko telesno vzgojo.

Sportni dnevi (zamisel, izvedba, kritika, izkušnje).

Naloge telesne vzgoje na učiteljskih šolah.

Zgodovina šolske telesne vzgoje pri Slovencih.

STANKO PRVANOVIC: Metodski priručnik za nastavo aritmetike

V Biblioteki prosvetnih radnika Jugoslavije v Beogradu je pravkar izšla tudi pri nas doslej zelo potrebna strokovna knjiga Stanka Prvanovića »Metodski priručnik za nastavo aritmetike«.

Knjiga vsebuje nadrobno obdelano teorijo in metodo aritmetičnega pouka. Teorija aritmetičnih nalog je v knjigi obširno obdelana in ilustrirana z grafičnimi ponazorili in kaže metodo, po kateri uvajamo učenca, da laže rešujejo in sestavljajo aritmetične naloge. Zato pomeni ta aritmetični priručnik veliko pomoč vsem učiteljem aritmetike v osemletni in srednjih šolah. Priročnik stane 1200 din. Priporočamo, da ga nabavijo šole za svoje strokovne knjižnice.

POPRAVEK
MLADINSKA KNJIGA

V oglaš Mladinske knjige v našem listu z dne 22. IX. t. l., št. 13, se je vrnila pomota pri cenah mladinskih časopisov.

Pravilno je:

ČASOPISI: Najmlajšim bomo pošiljali CIBICANA leto 9 števil po 25 din, pionirjem pa PIONIRJA leto 9 števil po 20 din in PIONIRSKI LIST 36 števil po 10 din.

Uprava P. D. poziva šole, naj poravnajo zaostalo naročnino pred zaključkom pouka.

Trebnje kliče po novi šoli

Trebnjanci so po dolgih letih dočeli nov kolodvor — prejšnji je bil žrtev zadnje vojne. — morda dočakajo tudi novo šolo. Njeno potrebo so odločno ugotovili vsi, ki so se zbirali na skupni seji pripravitelj. Skupno s stanovanji za učiteljsko bo gradnja nove šole po predračunu stala približno 15 milijonov dinarjev.

Dosedanje šolsko poslopje, storo daleč nad sto let, ni le dotrajano, ampak je tudi premajhno in v prav nobenem pogledu več ne ustreza sodobnim higijenskim in pedagoškim zahtevam. Že pred sto leti je bilo poslopje namenjeno, kot poročata šolska kronika. Tedaj je bila trebnjska šola enorazredna. Danes se v njej prerivajo štirje razredi, ostali pa so našli streho v tujih stavbah v Trebnjem. Prav tako

tudi telovadnica in otroški vrtec. Reforma šole bo prinesla tudi v Trebnje novo življenje, saj je tukajšnja osnovna šola zdaj popolna osemletka, zato je življenjski imperativ prijaznega doletnega naselja, da načrti čimprej postanejo trdni zidovi.

Osemletki v Herpeljski občini

Zaradi reorganizacije splošnoizobraževalnega šolstva po novi šolski reformi sta bili z 31. avgustom ukinjeni nižji gimnaziji v Herpeljah in Podgradu ter na njunih mestih ustanovljeni osemletni osnovni šoli z istim šolskim okoliščem.

Osnovno šolstvo v Kopru

Šolska reforma je poslegla tudi v naše pomorsko središče Koper. Na njegovem območju sta ustanovljeni dve posojni osemletki. Osnovna šola Koper I. in Osnovna šola Koper II. Prejšnja sta premeščena v dosedanje koprski osnovne šole, ki je bila s tem odpravljena, partitipirali pa bosta delno tudi na osnovnih in proračunskih sredstvih gimnazije v Kopru.

Osemletka v Sečovljah

Sečovlje v skrajnem kotu Piranskega zaliva, znane po svojih solinah in premogetnem rudniku, se postavlja v krasni in skoraj novim šolskim poslopjem — osemletko, ki je s tekočim šolskim letom odprla sedmi razred osnovne šole.

75 otrok in ena učiteljica

Občutno pomanjkanje učiteljskega nič novega. V novomeškem okraju manjka še 105 prosvetnih delavcev. Kljub temu preseneči človeka novica, da naj bi v današnji dobi ena sama učna moč vzgajala, učila in vodila 75 šolarjev in šolaric. Skupno to nikakor ni izpeljivo in bi bilo tudi bolj škodljivo kot koristno. Zato so šolarje razdelili v dve izmenli. Vsak drugi dan pridejo na vrsto leti učenci. Bolje tako kot nič.

Tako je tam v odmaknjeni Suhi krajini v vasi Sela-Sumberk, občina Žužemberk. Čez nekaj let bo vsaj deloma bolje, ker ObčL št. 2004. želi učiteljskištvu. Štipendiral bi jih še več, toda v Suhi krajini mladino ne mika.

Uspel koncert pevskega zbora prosvetnih delavcev

»Slavko Osterca« in zbora »Slava Klavara« v Mariboru

V okviru II. mariborske kulturne revije sta priredila mešani pevski zbor PD »Slavko Osterca« in moški zbor »Slava Klavara« 27. septembra v mariborski unionski dvorani pod vodstvom dirigenta prof. Jožeta Gregorca celovečerni koncert, ki je pokazal zmogljivost najboljših dveh zborov mariborskega okraja. Zbor »Slava Klavara« je v prvem in zaključnem delu sporeda odpel pesmi, s katerimi je sodeloval na letošnjem mednarodnem pevskem tekmovanju v Arezzu in potrdil upravičenost svojega slovesa. Nič manj veselo pa ni presenetil zbor prosvetnih delavcev »Slavko Osterca«, ki je že na koncertu v Rogški Slatini ob zaključku minule pevske sezone pokazal viden napredek in požel pred zahtevno koncertno publiko lep uspeh. Zbog je ponovno uspel pred mariborskim občinstvom, ki ni štedilo s priznanjem po vsaki izvajani pesmi.

Razen umetnih in narodnih pesmi je vključil zborovodja v spored tudi mogočno »Ko-

Podmladek Rdečega križa

Na šoli sta dve vzgojni organizaciji: Pionirska organizacija in Podmladek Rdečega križa. Pionirska organizacija je vseobčja organizacija in ima zelo veliko oblik dela. Podmladek pa ima nalogo širiti zdravstveno prosveto med otroki, pridobivati zdravstvene higienske navade in gojiti socialni čut do sošolcev in do človeka, ki ga srečujejo.

Obe organizaciji lahko s pridom delata. Delo Podmladka je odvisno od vzgojiteljev in od otrok. Ker je na mnogih šolah podmladek samo formalno (pobirali so samo članarino), se je nekaterim komisijam za podmladek pri okrajnih odborih

Da bi tečajniki na seminarju pridobile izkušnje uspešno prenašali na svoje šolske tovariše, jim je seminar nudil tele oblike dela: seznanili so se z zgodovino in organizacijo Rdečega križa, s prvo pomočjo, s pravilno in zdravo prehrano, s nego dojenčka (varuštvo), s propagandnim delom, s kulturnim vedenjem, s pomočjo bolnim sošolcem in s higieno na splošno.

V zadnjih letih — predvsem na mestnih šolah — beležimo pri delu z mladino, organizirano v podmladku RK, lepe uspehe. Ti uspehi pa bi se lahko pokazali tudi v ostalih šolah, zlasti kadar gre za akcije Rdečega križa, n. pr. za pomoč pri malih

ločene naloge v razredu pa izvolimo vodje krožkov ali aktivov, n. pr.: vodje higienskega aktivja, aktivja za pomoč bolnim sošolcem, aktivja za prvo pomoč in aktivja za kulturno vedenje.

Po uspešnih volitvah v razredne odbore takoj preidemo na volitve v šolski odbor, tu spet izvolimo predsednika in tajnika. Določimo tudi blagajnika, ki bo pobiral in hranil organizacijski denar. S tem denarjem lahko nabavimo sanitetni material za tečaje prve pomoči, lahko ga uporabimo za pomoč revnim sošolcem pri oskrbi s šolskimi potrebščinami ali doplačilo za šolsko mlečno malico ter podobno.

Takoj po volitvah napravimo načrt dela za to šolsko leto, ki naj bi imel morda tele oblike dela: kontrola čistote pri šolski malici, obisk bolnih sošolcev, obisk staršev, nabiranje sadja in podobno.

Ko bo podmladek aktivno zaživel, lahko preidemo na razna zdravstvena predavanja, tečaje prve pomoči, proslave (n. pr. večer najstarejših na terenu) in drugo, za kar lahko iščemo pomoč pri občinskih odborih Rdečega križa.

Podmladkarji bi si lahko začeli dopisovati z različnimi soslednimi in oddaljenimi šolami doma in po svetu. S tem bi se seznanjali z uspehi dela organizacije in se med seboj tudi spoznavali. Podmladek na podeželskih šolah bi letos lahko zbiral presno sadje in ga pošiljal v mestne šole in šole v industrijskih središčih. Mestni podmladkarji pa naj bi zbirali knjige, šolske potrebščine, šolske izdelke in igrače. Že vrsto let si podmladkarji med seboj tako pomagajo, zato smo prepričani, da bo letos ta akcija lepo uspela.

Za lažje delo s podmladkarji navajam še nekaj besed o ustanovitelju Rdečega križa.

8. maj je mednarodni dan Rdečega križa. To je rojstni dan Henryja Jeana Dunanta (1828—1910), ydejnega tvorca in ustanovitelja Rdečega križa, švicarskega pisatelja, čigar delo »Spominj na Solferino« je dalo pobudo za sklenitev Zenevske

konference (1864) in ustanovitev Rdečega križa. To je bil pošten, globoko čuteč mož, ki se je leta 1859 slučajno znašel pri Solferinu v Italiji. Opazoval je bitko med Francozi in Avstrijci. Ob pogledu na ranjene vojake, ki jih nihče ni reševal iz bojnega meteža, je bil ves pretresen. Ni pomislil na nevarnost, ki so mu pretile, marveč je v bližnjem kraju nemudoma organiziral vse potrebno, da bi ranjencem vsaj nekoliko olajšal strahovito trpljenje. Do tega časa so ranjence šteli za vojne ujetnike in jim niso nudili nobene pomoči. Neredko so jih enostavno pobili. Henry Dunant je vedel, da sam ne more storiti mnogo, zato je napisal v svoji knjigi tele besede: »Kaj neki more narediti človekova roka, tako nemočna, a tako polna volje pomagati, kadar se znajde pred nemogočo nalogo? Mar res ne bi bilo mogoče organizirati nekega društva, ki bi pomagalo ranjencem v vojni in jih negovalo? Tako društvo bi lahko nudilo velikansko pomoč ne samo v vojni, ampak tudi v vseh drugih nesrečah, ki lahko dolete človeštvo v času velikih epidemij, poplav, lakote, požarov, potresov in podobnih nepredvidenih katastrof.«

Na prvi konferenci, ki je bila že leta 1863 v Zenevi, je to društvo dobilo ime »Rdeči križ« — po svoji zastavi — rdeči križ na beli podlagi (to je pravzaprav obrnjena švicarska zastava: bel križ na rdečem polju). Tako je postal rdeči križ na bellem polju simbol varnosti v miru in vojni.

Z vsem tem kakor tudi o delovanju JRK doma in v svetu so se podmladkarji — tečajniki — dobro seznanili. Samostojno so pripravljali in izvrševali volitve, konference in razne higienske akcije. Volitve so dale podmladkarjem močan občutek samozavesti in so se šteli za nekatere enakopravne s starejšimi volivci. Res, nekateri so bili še plahi pri delu. Če pa bodo podmladkarji čutili ob strani vašo pomoč, bo podmladek Rdečega križa na vseh šolah lepo zaživel in uspehi se bodo kmalu pokazali.

Marijan Fišinger

Državna založba Slovenije

obvešča prosvetne delavce, da izidejo v letu 1958 še naslednji učbeniki:

Vadnal—Žabkar, Aritmetika in algebra VIII
Sajovic, Osnove op geometrije
Kvaternik, Fizika III. del
Kuščer—Moljk, Fizika I. del
Karel Dobovišek, Anorganska kemija (kovine)
Helena Us, Geologija in mineralogija
Zdenko Skuhala, Tehniško risanje

Navdušeni podmladkarji.

RK zdelo potrebno, da organizirajo seminarje s podmladkarji.

V času letošnjih šolskih počitnic je okrajni odbor Rdečega križa Ljubljana organiziral seminarje podmladkarjev v Brezicah (okrajni odbor RK Gorica v Bovcu, okrajni odbor RK Murska Sobota pa v Murski Soboti). Tečajniki so bili zajeti iz različnih šol ljubljanskega okraja. Skozi te seminarje v Brezicah je šlo preko 200 podmladkarjev. Namen teh seminarjev pa je bil, usposobiti tečajnike za organizacijsko delo te organizacije na njihovih šolah.

asancijah, razpečevanju zdravstveno prosvetne literature, kurirski službi ob raznih nesrečah, pri šolski higieni, ob raznih proslavah itd.

Ker podmladek na mnogih šolah sploh ni deloval — razen kolikor so učenci v začetku šolskega leta slišali za to organizacijo in prinesli po 12 dinarjev — bi bilo morda le potrebno, da se seznanimo, kako naj se lotimo organiziranja podmladka na šolah.

V vsakem razredu, seveda ko prej učence zainteresiramo za to humano organizacijo, izvedemo razredne volitve. Volimo predsednika in tajnika. Za do-

Zveza pedagoških društev Slovenije

LJUBLJANA, Gosposka 3-1

opozarja prosvetne delavce na svoje publikacije:

Metodika I. del (pošla), ■ Metodika II. del 350 d'n,
Metodika III. del 350 din
Tomšič, Metodika prirodopisnega pouka 280 din
Šavli, Pouk na nižje organiziranih šolah 280 din

Obenem obveščamo prosvetne delavce, da je izšla 8. številka Sodobne pedagogike, ki prinaša študijsko gradivo s seminarja v Ponovičah (referate tov. Mašina, Osolnika in Ziherla). Tiskali smo jo v večji nakladi in jo dobijo intereseanti v upravi